

Folkbildnings- förbundets verksamhetsberättelse med årsboks slut 2010

Styrelseordföranden har ordet	5
Generalsekreteraren har ordet	7
Prioriteringar 2010	8
Omvärldsbevakning	9
Anslag från kommuner och landsting	9
Aktuell information till studieförbunden	9
Paradigmskiftet	10
Folkbildningspolitisk kommunikation	13
Ny kommunikationsplattform – definitionen av folkbildningen under lupp	13
Valsatsning mot främlingsfientlighet	13
Uppropet ”Typiskt svenskt”	15
Upprop för ökad digital delaktighet	18
Internationella nätverket i Bryssel	18
Kultur – ökad samverkan för att kunna påverka	18
Kultursamverkansmodeller	19
”Access to Culture” – fortsatt argumentation för kulturens tillgänglighet	19
Information	20
Särskilda satsningar	21
Folkbildningens idé och framtid	21
Kom loss och Tyck till!	21
Planering av ICAE-världskonferensen i Malmö	21
Internationell samverkan	23
Folkbildningen Norden	23
EAEA	23
Nordinfogruppen	23
Uppvaktade aktörer och samverkan	24
Medierapport	29
Remisser och uttalanden	31
Kvalitet och etik	33
Etiken i musiken	33
Nationella kvalitetsredovisningar	34
Utveckling av kvalitetsarbetet	35
Kvalitetsgruppen och sammanträden	35
Etikarbetet - plattform och andra överenskommelser	35
Tillämpning i praktiken	35
Genomlysningsmodell - STUKOM	36
Inre demokrati och samverkan	37
Ordförande- och rektorskonferens	37
Styrelsens och arbetsutskottets möten	37
Samverkan med länsbildningsförbunden	37
Avsiktsförklaringar	38
Rektorsnätverket	38
Förhandlingar och avtal	39
Datasamverkan Gustav	40
Utvärderingar	41
Förbundets organisation	42
Ekonomi och bokslut	47

Styrelseordföranden har ordet

Under året har Folkbildningsförbundets styrelse haft en process om vad Folkbildningsförbundet är och skall vara. Det resulterade i en ny formulering av Folkbildningsförbundets verksamhetsidé. Förutom att förbundet skall arbeta för studieförbundens ställning i samhället skall även folkbildningens idé stärkas.

För att kunna stärka folkbildningens idé behöver vi sätta in den i olika sammanhang och titta på den från olika perspektiv.

Vi tyckte att det var klokt att ta ett steg tillbaka och fundera över folkbildningens kärna – den ursprungliga idén. Vad särskiljer folkbildning från andra bildningsformer, egentligen? När vi ständigt antrar nya arenor och breddar definitionen av vad folkbildning kan vara är det kanske viktigare än någonsin att vi tar oss tid att reflektera över vad folkbildningen är i dag och vad vi vill att den ska vara i morgon. Processen, som startades under 2010 och fortsätter under 2011, kallar vi för "Folkbildningens idé och framtid".

Regeringen arbetar med en översyn av folkbildningsförordningen. Inför det nu gällande riksdagsbeslutet genomförde folkbildningens organisationer ett framsynsarbete, som i hög grad påverkade skrivningarna i propositionen. Ett nytt rådslag genomförs nu i studieförbund och folkhögskolor. "Folkbildningens idé och framtid" blir ett viktigt bidrag i den processen.

Sommaren 2010 blev Kulturens Bildningsverksamhet in i studieförbunds-familjen. Det innebär att Folkbildningsförbundet nu är de tio studieförbundens intresseorganisation. Studieförbundsfamiljen är förmodligen mer dynamisk än någonsin. Den rymmer studieförbund med rötter från förra seklets början, studieförbund som bottnar i politisk ideologi och andra som lyfter religiösa åskådningar. Vi har studieförbund grundade i såväl folkrörelser som universitetsvärld. Alla har sina profiler, och de borrar i frågeställningar utifrån olika perspektiv. Tillsammans bildar de Sveriges största mötesplats för människor som vill utvecklas.

Åke Gustavsson
ordförande

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET -
STUDIEFÖRBUNDENS INTRESSEORGANISATION

Generalsekreteraren har ordet

Det har blivit allt tydligare att vi är inne i ett paradigmskifte som innebär stora utmaningar, men också möjligheter, för studieförbunden. Vi ser en successiv etablering av regioner, och nya arenor och samverkansformer växer fram med partnerskap, flernivåstyrning, koffertar och kontrakt. Under året har förbundet arbetat med att sprida kunskap och information kring dessa omvärldsförändringar i syfte att öka studieförbundens beredskap att hitta förhållningssätt att möta förändringarna såväl lokalt som regionalt och nationellt.

En del i paradigmskiftet är de dialoger som förts och de överenskommelser som träffats mellan det offentliga och civilsamhällets organisationer på olika områden och nivåer. Folkbildningsförbundet har aktivt deltagit i de dialoger som förts mellan regeringen och civilsamhället, och i det sammanhanget utvecklats och fördjupats samverkan med de deltagande organisationerna. Syftet har varit att säkra studieförbundens plats och närvaro i de överenskommelser som fattas inom olika områden.

Dialog med omvärlden har också varit viktig för Folkbildningsförbundet i de projekt och satsningar som gjorts under året. I högre utsträckning än tidigare har vi samverkat med aktörer utanför "folkbildningsfamiljen" för att stärka studieförbundens position i hela samhället. Därför har vi låtit några av de vi samarbetat med under året bidra med kommentarer kring det gemensamma arbetet.

Valåret 2010

Inför valet har Folkbildningsförbundet sökt lyfta att folkbildning - möten och kunskap - är ett vaccin mot främlingsfientlighet. Bland annat har en annonskampanj publicerats i Dagens Samhälle. Ett mått på kampanjens framgång är att den nominerats till reklamtävlingen Columbi ägg.

Kunskap blir insikt och engagemang genom folkbildningens deltagarstyrda pedagogik. Alla studieförbund har olika profiler men delar den grundläggande värderingen om alla människors lika värde. För att sätta ljuset på studieförbundens och andra aktörers arbete för ökad öppenhet och mångfald initierade Folkbildningsförbundet uppropet "Typiskt svenskt", som uppmanar alla Sveriges demokratiska krafter att göra upp med vardagsrasismen. Vid årsskiftet hade 150 företag, organisationer och politiska partier ställt sig bakom uppropet. Typiskt svenskt har fått stöd av tusentals privatpersoner, journalister, politiker, komiker, idrottsstjärnor och schlagerartister.

Uppropet är ett bra exempel på hur studieförbunden, utifrån en gemensam värdegrund om allas lika värde, kan engagera hela samhället i viktiga frågor som samtidigt stärker folkbildningen, internt och externt.

Maicen Ekman

generalsekreterare

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET –

STUDIEFÖRBUNDENS INTRESSEORGANISATION

Verksamheten under året bygger på styrelsens prioriteringar

- 1) Folkbildningspolitisk kommunikation
- 2) Kvalitet och etik
- 3) Förhandlingar och Avtal
- 4) Gustav

ÖVERGRIPANDE MÅL

Folkbildningspolitisk kommunikation

Målet för Folkbildningsförbundets folkbildningspolitiska kommunikation är att folkbildning ska vara ett positivt laddat begrepp som förknippas med studieförbundens verksamhet och att studieförbunden uppfattas som viktiga aktörer i samhällsdebatten.

Kvalitet och etik

Målet för kvalitets- och etikarbetet är att erbjuda studieförbunden ett forum för dialog och erfarenhetsutbyte och tillsammans vidareutveckla studieförbundens verksamhet och därmed stärka bidragsgivarnas, allmänhetens och deltagarnas förtroende för folkbildningen.

Avtal och förhandlingar

Målet för avtals- och förhandlingsarbetet är att, i de fall det är mer fördelaktigt än om studieförbunden tecknar egna avtal, träffa avtal som är gemensamma för alla studieförbund.

Administrativ datasamverkan – Gustav

Målet för den administrativa datasamverkan är att vidareutveckla och förvalta det gemensamt framtagna datasystemet Gustav, för att därigenom främja verksamhetsutveckling samt minska sårbarheten i de datatekniska sammanhangen och hålla nere administrativa kostnader.

Målet med Folkbildningsförbundets omvärldsbevakning under året har varit att fånga upp, och analysera förändringar i samhället.

Våra metoder är att...

- Bevaka media löpande
- Ta del av forskningsresultat, statistik, undersökningar och studier
- Fånga upp studieförbundsintern information, t.ex. via Folkbildningsförbundets nätverksgrupper
- Ta del av information från beslutsbefattande organ och andra externa aktörer
- Arrangera lunchseminarier/frukostmöten för studieförbunden kring omvärldsfrågor
- Delta i kampanjarbete

Anslag från kommuner och landsting

Ett fortsatt stort problem för studieförbunden är minskat ekonomiskt stöd från kommuner och landsting. Under 2009 minskade kommunanslagen med två procent och uppgår nu till knappt 365 mkr. Det är en minskning med 31 procent sedan år 2000. Kommunerna bidrog med 27 procent av det totala anslaget år 1997. År 2007 hade andelen sjunkit till 18 procent. Antalet kommuner som inte ger något bidrag alls till studieförbunden har ökat ytterligare och uppgår nu till 15 stycken. Nollkommunerna är Lidingö, Nacka, Danderyd, Täby, Salem, Surahammar, Vaxholm, Nordanstig, Älvkarleby, Vellinge, Solna, Staffanstorps, Järfälla, Nykvarn och Värmdö.

Samtidigt visade Folkbildningsförbundets attitydundersökning från 2009 att åtta av tio kommunpolitiker ansåg att studieförbunden har en viktig roll i samhället. I vissa kommuner och landsting resulterade förtroendet för studieförbunden i bevarade eller höjda generella stöd till studieförbunden. Under 2010 valde 35 kommuner och tre landsting att öka sina anslag.

Statsanslaget till folkbildningen ökade med 3,46 procent 2010.

Aktuell information till studieförbunden

Folkbildningsförbundet vidareförmedlar regelbundet information till studieförbunden via webb och nyhetsbrev Aktualliteter och FBF-nytt. Under året har servicen till studieförbunden utvecklats. En övergripande omvärldsanalysrapport samt en översikt över regeringens prioriteringar/studieförbundens verksamhet på integrationsområdet har skrivits och spridits. Materialen har mottagits mycket positivt och därför kommer förbundet att fortsätta med dessa satsningar under 2011. En lägesrapport om paradigmskiftet, som beskrivs nedan, har också skrivits och spridits.

Lägesrapporterna används både internt och externt. Bland annat har rapporten på integrationsområdet efterfrågats av Arbetsförmedlingen och Riksteatern använder rapporten om paradigmskiftet internt i hela organisationen.

Paradigmskiftet och aktiviteter kring dialoger och överenskommelser

Folkbildningsförbundet gav 2010 alla de samhällsförändringar som rör offentlig ansvarsfördelning och relationerna stat – region och civilsamhälle ett samlingsnamn: paradigmskifte.

För att rusta studieförbunden tog Folkbildningsförbundet fram en rapport, som styrelsen beslöt att sprida till studieförbunden och länsbildningsförbunden. Citerat ur inledningen av rapporten *Paradigmskifte – regionaliseringen och samspelet mellan det offentliga och civilsamhällets organisationer*:

”Sverige står inför ett paradigmskifte som innebär stora utmaningar, men därmed också stora möjligheter för studieförbunden. Regionerna tar över statliga uppgifter, kommunala samverkansorgan inrättas och ekonomiska resurser fördelas regionalt. Dialoger och överenskommelser mellan regeringen, idéburna organisationer och Sveriges Kommuner och Landsting följs upp med regionala och lokala dialoger och överenskommelser. Vi ser nya arenor och samverkansformer växa fram med partnerskap, flernivåstyrning, koffertar och kontrakt.”

”Gemensamt måste vi hitta förhållningssätt att möta förändringarna, såväl lokalt, regionalt som nationellt. Det handlar både om hur vi rent organisatoriskt möter förändringar i omvärlden och hur vi rustar anställda och förtroendevalda i studieförbunden.”

Folkbildningsförbundet deltog i processer som ingår i paradigmskiftet, exempelvis kultursamverkansmodellen, dialogerna och implementeringen av överenskommelsen på integrationens område och uppföljningen av den sociala överenskommelsen.

Den sociala överenskommelsen och samverkan med Överenskommelsekansliet

Under året diskuterade studieförbund, Folkbildningsförbundet och Överenskommelsekansliet möjlig samverkan. Överenskommelsekansliet planerade att ta fram material och samverka med länsbildningsförbund och studieförbund om regionala konferenser för dem som deltar och leder, eller är intresserade av att leda, de lokala/regionala dialogerna.

I december arrangerade Överenskommelsekansliet en stor uppföljningskonferens av den sociala överenskommelsen på Münchenbryggeriet i Stockholm för erfarenhetsutbyte och dialog. De lokala dialogerna var

igång på fler håll, och såg väldigt olika ut. Till exempel hade man i Skåne, efter en process på cirka fem år, antagit en överenskommelse som gällde mellan regionen och civilsamhället på flera områden än det sociala.

Hanna Broberg är kansliansvarig på Överenskommelsekansliet.

“De idéburna organisationerna har en unik roll i demokratin och välfärden. Behovet av samverkan mellan organisationerna och det offentliga behöver därför utvecklas. Många organisationer inom områdena för de båda Överenskommelserna, socialt och integration, är stigfinnande och utvecklar nya metoder. Organisationerna når människor genom egen erfarenhet och har i sin roll ofta ett annat förtroende. För att ta tillvara denna kompetens och olika erfarenheter behövs mer kunskap om vad de idéburna verksamheterna gör och förutsättningarna för deras arbete.”

“Folkbildningen har en viktig roll i dessa möten för att stärka nya nätverk och stödja kunskapsutveckling. Folkbildningsförbundet har tagit initiativ till diskussioner om hur studieförbunden kan arbeta med Överenskommelserna. Detta kommer att utvecklas de närmaste åren och studieförbunden har genom sina rikstäckande verksamheter en avgörande roll i dialoger och ny samverkan mellan det offentliga och de idéburna.”

Dialog och överenskommelse på integrationsområdet

Regeringen undertecknade överenskommelsen på integrationsområdet den 14 april 2010. Folkbildningsförbundet deltog i de intensiva diskussioner som följde under året i arbetsgruppen för de idéburna organisationerna. Det fanns olika åsikter om hur uppföljningen av överenskommelsen skulle organiseras, och i mitten av december informerade organisationerna regeringen att man inte kunnat hitta någon gemensam lösning.

Under året tog Folkbildningsförbundet fram två skrifter som uppmärksammats av Integrationsdepartementet som goda exempel och inspiration i uppföljningsarbetet. Den ena var lägesrapporten ”Nya möjligheter inom integrationsområdet” som togs fram för att orientera studieförbunden om de regeringsåtgärder som särskilt berör deras verksamhet, och den andra exempelinsamlingen ”Olikheter berikar” som också används i förbundets opinionsbildande arbete. Folkbildningsförbundet medverkade också i metodmaterialet ”Mer välkommen” som producerades av Sveriges Föreningar med ekonomiskt stöd från Integrationsdepartementet.

Kulturdialoger

Regeringen genomförde fyra regionala kulturdialoger med civilsamhället i fyra städer under maj och juni 2010. Studieförbunden var representerade vid samtliga tillfällen. Kulturdepartementet meddelade under hösten att de har för avsikt att genomföra ett uppsamlade möte med paraplyorganisationerna i syfte att sammanfatta arbetet hittills, samt diskutera den framtida inriktningen på arbetet.

Mänskliga rättigheter

En dialog om mänskliga rättigheter mellan regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting, idéburna organisationer och företag aviserades i regeringens budgetproposition 2010.

Partsgemensamt forum Civilsamhället–Regeringen

Partsgemensamt forum för Civilsamhället – Regeringen startade den 22 september 2010. Under året diskuterade forumet huvudsakligen syftet med sin verksamhet, mötesformerna samt Folkbildningsrådets övriga uppdrag kring dialogen vid sidan av partsgemensamt forum. Regeringskansliet presenterade också kortfattat en modell för sin egen uppföljning av politiken för det civila samhället, främst fokuserad på Integrations- och jämställdhetsdepartementet.

Fördel folkbildning – en dag om folkbildningens utmaningar

På konferensen “Fördel folkbildning” diskuterades frågan om hur studieförbunden, lokalt och regionalt, ska rusta sig inför kommande dialog-, anslags- och genomlysningsutmaningar. Konferensen hölls i maj i Malmö för studieförbund och lokala politiker. Arrangörer var Folkbildningsförbundet och Skånes Bildningsförbund.

Seminarie serien om folkbildningsforskning

Folkbildningsförbundet har i samarbete med Studieförbundet genomfört en seminarier serie om folkbildningsforskning under 2010/11. Två frukostseminarier som belyst aktuella frågeställningar genomfördes under hösten.

- Nationalism och globalisering i kulturpolitik och bildningsarbete i Sverige – Tobias Harding, Linköpings Universitet.
- Egenmakt och folkbildning – Vad vet vi om kvinnors och minoriteters behov? Satu Gröndahl och Kerstin Rydbeck, Uppsala Universitet.

Seminarierna hölls i Brygghuset, Studieförbundets nya lokaler på Norrtullsgatan i Stockholm och genomfördes med stöd från Stockholms Arbetareinstitutsförening.

Ny kommunikationsplattform - definitionen av folkbildningen under lupp

Studieförbundens informationsansvariga och Folkbildningsförbundet (Infonet) arbetade under några intensiva dagar i Barcelona fram ett utkast till Kommunikationsplattform för 2011-2013. Definitionen av folkbildningen kvarstår: Folkbildningen är Sveriges största mötesplats för människor som vill utvecklas. En plats för ökad kunskap och engagemang som stärker samhället.

Utifrån en problemdefinition ges riktlinjer och målsättningar för den gemensamma kommunikationen av folkbildning.

Kommunikationsplattformen kommer att antas av styrelsen i februari 2011.

Valsatsning mot främlingsfientlighet

Folkbildningsförbundet genomförde en särskild valsatsning under valåret 2010. Temat var "folkbildning som vaccin mot främlingsfientlighet" och bestod av fem delar.

Annonskampanj i Dagens Samhälle

Fyra annonser publicerades i Dagens Samhälle. Enligt uppgift från Dagens Samhälle var siffran för läsarnas "observation" den högsta siffran de har uppmätt för någon annons!

Porträtten har sitt ursprung i folkbildningen eftersom vi samarbetade med Fotoskolan STHLM, vars huvudman är Folkuniversitetet. Personerna på bilderna är med i någon verksamhet hos studieförbundet. Folkbildningsförbundet och Folkuniversitetet bjöd i mars in till vernissage/fotoutställning av studenternas "annonskampanjporträtt" på skolans eget galleri.

Exempelsamlingen "Olikheter berikar"

Folkbildningsförbundet lanserade i början av mars exempelsamlingen "Olikheter berikar", som innehåller guldkorn från samtliga studieförbunds verksamheter för integration och inkludering. "Olikheter berikar" skickades i mars ut till samtliga kommuner tillsammans med ett öppet brev (se nedan). Samlingen översattes också till engelska och användes av det internationella nätverket vid besök i Bryssel i december.

Öppet brev från studieförbundens ordförande

I mars skickade Folkbildningsförbundet ett öppet brev undertecknat av samtliga studieförbundsordförande till kommunstyrelsernas ordförande och ansvarig nämnd. I brevet konstaterade vi att folkbildning står för

kunskap och möten mellan människor, vilket i sig är ett vaccin mot främlingsfientlighet. Vi föreslog att politikerna tar med folkbildningen som framgångsfaktor när de formulerar en strategi för tolerans.

Brevet har också formulerats om till debattartikel och skickats till landsortspress.

Lägesrapporten "Nya möjligheter inom integrationsområdet"

För att orientera sig bland regeringens insatser på integrationsområdet tog Folkbildningsförbundet fram lägesrapporten "Nya möjligheter inom integrationsområdet" för de åtgärder som särskilt berör studieförbundens verksamhet. Lägesrapporten ger en överblick över aktuella utredningar, propositioner och riksdagsbeslut. Vi kommenterar åtgärderna och ger exempel på vad studieförbunden redan i dag gör på området och vilken roll vi kan ha i framtiden.

Seminarium i Almedalen

Det här året arrangerade Folkbildningsförbundet för första gången ett seminarium tillsammans med alla studieförbund. Temat var "Möten och kunskap – ett vaccin mot främlingsfientlighet". Studieförbunden nischade sig genom egna minicirklar så att deras respektive profiler framstod tydligt. Frågan om främlingsfientlighet behandlades med både djup och bredd, mycket med hjälp av våra engagerade samtalsinspiratörer.

"Hemligheten är att sluta kategorisera folk. Det leder till förutfattade meningar" sa Erik Amnå, studieförbundet Bilda. Alexander Bengtsson, Expo, uppmanade oss att tala mer om rasismen och dess konsekvenser.

Alexander Bengtsson är ansvarig för Expos utbildningsverksamhet. Han sitter även med i tidskriften Expos redaktion och har varit med i referensgruppen för Typiskt svenskt.

"Vi som jobbar med de här frågorna måste ventilera dem. Vi måste träffas, samarbeta och samverka för att fördela resurserna, också för att komma ut ur våra egna världar. Det gemensamma är att vi inte gillar rasism och främlingsfientlighet. Det är genom studieförbunden det här arbetet ska drivas."

"Riskens finns alltid att organisationer på nationell nivå säger att ingenting händer. I själva verket händer det hur mycket som helst. På lokal nivå är det studieförbunden som driver verksamhet. De måste finnas med som spindlar i nätet med sina mötesplatser. Nu måste vi lyfta upp alla lokala initiativ mot rasism och främlingsfientlighet och visa upp dem. Kanske samla allt material, goda exempel, eldsjälar och sammanhang där man kan få kunskap i ett enda material för alla studieförbunden."

Uppropet ”Typiskt svenskt”

På våren började idén om ett upprop för ett öppet och tolerant Sverige att ta form.

Vi ville framhålla att möten och kunskap kan bidra till att förhindra att vardagsrasismen breder ut sig och att studieförbunden har en särskilt viktig roll att spela. Folkbildningsförbundet formulerade uppropet Typiskt svenskt tillsammans med bland annat stiftelsen Expo. I juni hölls en workshop för att inhämta goda idéer om hur vi kan sprida uppropet. Ett 70-tal personer möttes på hotell Scandic Malmen i Stockholm. Målet med mötet var att generera idéer för att sprida uppropet Typiskt svenskt utanför folkbildningsvärlden – till hela Sverige. Medverkade gjorde cirkusdirektör Robert Bronett, Expos VD Kajsa Lindohf, Folkbildningsförbundets vice ordförande Monica Stolpe Nordin och sociala medieproffset Jacqueline Kothbauer samt ett antal representanter från olika organisationer i civilsamhället.

Här skrivs idéer och tankar upp på stortavla av deltagarna

Naturligtvis passade vi också på att sprida uppropet under Almedalsveckan. Vid vårträffen med riksdagens kultur- och utbildningsutskott hjälpte alla studieförbund till att läsa upp uppropet, likadant gjorde vi på vårt eget seminarium i Almedalen.

I september gjorde reklamstudenter från Berghs School of Communication filmer inspirerade av Typiskt svenskt som spreds på nätet. Komikerna Filip och Fredriks film genererade över 150 000 visningar på YouTube och stor uppmärksamhet i media. Nästan lika många visningar fick filmen ”Osvensk”, som bland annat ledde till att två journalister på SR och SVT stängdes av från uppdrag fram till valet. Detta fick stor medial uppmärksamhet veckan före valet.

Louise Sallander, Pelle Westerback och Knut Stahle är elever på Berghs School of Communication. De var några av eleverna som producerade filmer.

"Vi brukar få många externa förfrågningar. För Typiskt svenskt var det stort intresse, med tanke på att alla har så mycket annat att göra. Halva skolan deltog."

"Vi använde oss av kändisar och personer med kopplingar till sociala medier, som bloggare och krönikörer, för att få stor spridning. De flesta var glada att få vara med. Vi var många som kände att något sådant här behövdes innan valet. Kändisar är bra representanter, men vi tror också att det är viktigt att nå de som är nära de som röstar."

"Det är bra att uppropet står fritt och att alla som vill kan vara med. Det skulle också vara bra om de organisationer som är med, med sina loggor, också tar ansvar för att sprida uppropet och filmerna."

Dagen före valet skrev också idrottsstjärnor ett öppet brev till sina fans med uppmaningen att stå upp för allas lika värde genom Typiskt svenskt. Brevet publicerades i en kvällstidning. Folkbildningsförbundet annonserade om uppropet vid fyra tillfällen under året: under Almedalsveckan i Dagens Samhälle, i kvällstidningarna strax före valet och i en kvällstidning på julafton.

Uppropet har nått ut i flera delar av landet bl.a. via studieförbunden, som anordnat manifestationer och andra aktiviteter under namnet Typiskt svenskt.

Vid årsskiftet hade 150 organisationer och företag och över 7000 privatpersoner ställt sig bakom. Bland de politiska partierna har Centerpartiet, Feministiskt Initiativ, Folkpartiet, Kristdemokraterna, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet undertecknat uppropet. Även SSU har gått med.

Spirit Stockholm är den reklambyrå Folkbildningsförbundet samarbetar med kring Typiskt svenskt. Byrån, där Martin Nordlinder är copywriter och kreativt ansvarig, gör uppdrag både för ideella organisationer och kommersiella företag. Spirit Stockholm har arbetat pro bono med kampanjen.

"Jag gillar Sverige och det som är lagom. Sverige är en bra idé, men vi är rädda för att lyfta fram hur bra vi har det."

"Det som är speciellt och bra med Typiskt svenskt är att vi kan visa vad vi kan göra tillsammans och att det kan leda till någonting konkret och långsiktigt genom alla studieförbund som finns ute i landet. Projektet kan bli en del av studieförbundens gemensamma plattform."

"Som kommersiell aktör är det intressant att samarbeta med idéburna organisationer. Vi närmar oss varandra och har mycket att lära. Hos de idéburna organisationerna finns ett värdegrundsarbete som många kommersiella företag saknar, men efterfrågar. Samarbeten berikar."

Typiskt svenskt!

Sverige är julgran och Kalle Anka på julafton, majbrasa, midsommarstång och många små grodor.

Sverige är kräftor, kebab, bagels, sushi, nygrillad röding och falukorv.

Sverige är hängmörat kött, saltat kött och inget kött alls.

Sverige är demonstranter och syjuntor.

Sverige är gult och blått, rött och grönt, rosa och ibland lite grått.

Sverige är ja och nej och nja och lagom. Jättelagom!

Sverige är å ena sidan. Å andra sidan.

Sverige är massor av språk och mängder med dialekter.

Sverige är landsbygd och by. Tätort och förort. Och en och annan storstad.

Sverige är åker och äng, skog, mera skog, sjö, himmel och hav och allt däremellan.

Sverige är dyslektiker, elektriker och skeptiker.

Sverige är minoriteter och mexitegel, bandybullar och studiecirklar.

Sverige är kyrktappar och moskéer, lösgodis och fredagsmys.

Sverige är tulpaner och turbaner, folkdräkt och spritt språngande naket.

Sverige är lika och olika. Och lika olika.

Sverige är och ska vara omtanke och kunskap, respekt och empati.

Sverige är och ska vara åsiktsfrihet, jämställdhet och demokrati.

Framför allt är och ska Sverige vara frihet för alla. Här ska alla ha samma rätt att existera och utvecklas. Här ska det finnas acceptans för olikheter.

Ingen annan bestämmer vem du är. Det gör du själv!

Så typiskt svenskt! Så typiskt bra!

Typiskt svenskt!

Nu uppmanar Folkbildningsförbundet – studieförbundens intresseorganisation, alla Sveriges demokratiska krafter att göra upp med vardagsrasismen. Nu och innan intoleransen tar över. Vi måste värna om vår frihet och öppenhet – allt det som anses vara så typiskt svenskt. Och så typiskt bra!

Det finns partier i Sverige som bygger sin politik på människors rädsla för det okända, som vill lägga beslag på och definiera vad som är svenskt. Händelseutvecklingen i Europa, med en allt djupare etablering av extremistiska partier, är ett faktum också i vårt land. Intoleransen har fått ett politiskt alibi och därigenom skapas en slags normaliseringsprocess där åsikterna smyger sig in bland både politiker och allmänhet. Vem säger ifrån, innan det är för sent? Var inte passiv! Visa var du står. Att möta människor och förmedla kunskap är det bästa vi kan göra för ökad jämlikhet och mångfald.

Kom med och sprid budskapet om allas lika värde! Hjälp dig själv. Hjälp Sverige!

Besök www.typisktsvenskt.se nu!

Folkbildningssverige manar till upprop!

Håll ögonen öppna och blunda inte för antidemokratiska krafter. Sprid vårt "goda öga" vidare!

Folkbildningsförbundet är en politiskt och religiöst obunden intresseorganisation för Sveriges studieförbund – ABF, Folkuniversitetet, Ibn Rushd, Kulturens Bildningsverksamhet, Medborgarskolan, NBV, Sensus studieförbund, Studieförbundet, Studieförbundet Bilda och Studieförbundet Vuxenskolan.

Upprop för ökad digital delaktighet

Studieförbund, folkhögskolor och bibliotek, samverkade under år 2010 genom IKT-lyftet för att öka den digitala delaktigheten. Arbetet resulterade i att 16 organisationer och myndigheter, i december, skrev på ett upprop för ökad digital delaktighet. Alla tio studieförbund signerade genom Folkbildningsförbundet. Sex studieförbund valde dessutom att skriva under för egen del. Målsättningen med uppropet är att med gemensamma insatser få ytterligare minst 500 000 svenskar att börja använda internet inom de närmaste tre åren. Bakgrunden är att det finns 1,5 miljoner svenskar från 16 år och uppåt som aldrig eller sällan använder internet och e-tjänster. De flesta är äldre men även många yngre är inte digitalt delaktiga.

Maicen Ekman, Folkbildningsförbundets generalsekreterare, undertecknar uppropet.

Copy-Linda med det undertecknade uppropet

Foton: Karin Burman

Internationella nätverket i Bryssel

I december besökte det internationella nätverket Bryssel för att berätta om folkbildningens betydelse för att motverka främlingsfientlighet och bidra till ett aktivt medborgarskap i Europa. Nätverket informerade om förbundets ställningstaganden om EU-programmet Grundtvig, värdegrundsarbetet "Typiskt svenskt" och studiematerialet för föreningar som vill påverka EU "Kom loss och tyck till". Studieförbunden lyfte folkbildningen genom konkreta exempel från sin verksamhet.

Gruppen träffade Gina Ebner, EAEA, Erik Windmar, rådgivare hos kommissionär Cecilia Malmström, Staffan Nilsson, ordförande EESK, Olle Schmidt, FP, Eva-Britt Svensson, V, Alf Svensson, KD, Anna Hedh, S, Olle Ludvigsson, S, Carl-Albert Hjelmborn, Utbildnings- och forskningsråd på Sveriges ständiga representation i Bryssel samt kulturrådet Henrik Sellin. Gruppen fick också tillfälle att besöka NBV:s fina julmingel.

Kultur – ökad samverkan för att kunna påverka

Folkbildningsförbundet blev medlem i Ideell Kulturallians på organisationens konstituerande möte i december 2010. Tillsammans vill med-

lemsorganisationerna stärka breddkulturen. Det har även kommit signaler från Kulturdepartementet och Kulturrådet att de gärna ser en gemensam organisation för amatörkulturen.

En majoritet av studieförbunden var också intresserade av att bli medlemmar, fyra var medlemmar i nätverket som föregick föreningen. Studieförbunden har bl.a. en viktig roll i att stödja sin lokala nivå när det bildas regionala Ideella Kulturallianser.

Ny kulturpolitik: Samverkansmodellen och Statens musikverk

Under året har regeringens idéer för kulturpolitiken varit ute på remiss. De studieförbundsgemensamma nätverken bidrog med tankar och synpunkter i Folkbildningsförbundets remissarbete. *Se remisser!*

Kultursamverkansmodeller

Ett steg framåt för den nya kultursamverkansmodellen togs när fem regioner i Sverige färdigställde sina regionala kulturplaner och lämnade dem till Kulturrådet i november. På ett möte fick Kulturnet information av Kulturrådet om modellen och gavs tillfälle att ställa frågor och lämna synpunkter.

I november kom stark kritik från olika musikorganisationer om hur den nya musikplattformen utformades. I Musiknet diskuterades frågan och en skrivelse lämnades in till Kulturdepartementet och berörd myndighet – Statens Musiksamlingar - som ska bli Statens Musikverk. Kort därefter meddelade kulturministern att den nya myndighetens startdatum har skjutits upp till april 2011.

“Access to Culture” – fortsatt argumentation för kulturens tillgänglighet

EU-kommissionens plattform “Access to Culture” har låtit civilsamhällets organisationer komma till tals genom olika arbetsgrupper. Under 2010 godkändes en ansökan om ett fortsatt arbete kring kultur och lärande med stöd av kommissionen under tre år. Folkbildningsförbundet har deltagit som representant för EAEA i arbetsgruppen för kultur och lärande. Arbetsgruppen inledde en fördjupad undersökning om kultur och lärande, och skickade i samband med det en förfrågan om fler goda exempel från de medverkande idéburna organisationerna. Folkbildningsförbundet bidrog i december 2010 med goda exempel ur studieförbundens verksamhet till en större studie om kultur och lärande som arbetsgruppen genomför. Fem exempel ur den engelskspråkiga versionen av skriften ”Olikheter berikar” visade på hur deltagare i studieförbundsverksamhet lär tillsammans genom musik, att designa och sy, sticka, dansa, gå på utställning och odla gemensamma kolonilotter.

Nyhetsbrev till folkbildningsfamiljen

Folkbildningsförbundet publicerade två interna nyhetsbrev:

- FBF-nytt kom ut fyra gånger under året och gick till den s.k. folkbildningsfamiljen: studieförbunden, länsbildningsförbunden, Folkbildningsrådet och prenumeranter.
- Aktualiteter skickades ut varje vecka en period, och varannan vecka en period. I nyhetsbrevet fanns nyheter om och från studieförbunden. Den skickades till studieförbunden och länsbildningsförbunden.

Webb/sociala medier

Under 2010 skaffade sig Folkbildningsförbundet erfarenhet av sociala medier. Framförallt med uppropet Typiskt svenskt då både facebook och youtube kopplades till uppropets webbplats. På facebook gillade anhängare uppropet (genom att göra tummen-upp) och många människor bidrog med inlägg och lade ut egenproducerade filmer. Folkbildningsförbundet startade också en folkbildningsgrupp på facebook.

Folkbildningens idé och framtid

Under våren hade Folkbildningsförbundets styrelse en process om Folkbildningsförbundets roll och uppgift. Den har resulterat i en nyformulering av verksamhetsidén, som nu lyder: "Folkbildningsförbundet är en intresseorganisation som ska stärka folkbildningens idé och studieförbundens ställning i samhället". Förbundet har därefter fördjupat arbetet med folkbildningens idé.

Under hösten arrangerades lunchseminarier där några studieförbund vid varje tillfälle lyfte frågan utifrån sin egen profil. Parallellt inleddes arbetet med att intervjua unga och äldre folkbildare. Arbetet fortsätter under våren. Intervjuerna med de unga sammanställs i en skrift, som fokuserar på tankar och åsikter från tio unga medarbetare, en från varje studieförbund. Intervjuerna med de äldre, som alla är 90+, filmas för att visas och bevaras till eftervärlden.

Kom Loss och Tyck Till!

Med projektbidrag från Folkbildningsrådet genomfördes pilotprojektet Kom Loss och Tyck Till. Syftet är att öka föreningslivet engagemang för påverkansarbete på lokal, regional och europeisk nivå. Initiativet kom från Raymond Svensson och Jan Olsson, författare till Handbok för EU. Boken har reviderats, uppdaterats och kompletterats efter Lissabonfördraget, med särskilt fokus på medborgarinitiativet. Materialet, med en studiehandedning, fungerar som studiematerial för studiecirklar och ligger ute på projektets hemsida www.komlossochtycktill.se. Lanseering sker under 2011.

Under hösten deltog ett femtontal föreningar i Haninge, inom ABF:s och Studieförbundet Vuxenskolans verksamhet, i en Kom loss och Tyck till-studiecirkel. Gruppen fick besök av andra föreningsaktiva med erfarenhet av påverkansarbete, gjorde studiebesök på EU-kommissionen i Stockholm och diskuterade och förde samtal kring det egna engagemanget och möjligheter att påverka. Till våren 2011 planeras en studieresa med hela gruppen till Bryssel på inbjudan av EU-kommissionen.

Planering av ICAE-världskonferensen i Malmö

Intresset för den nordiska folkbildningsmodellen är stort runtom i världen. Den globala vuxenutbildningsorganisationen ICAE beslutade under 2010 att de vill genomföra sin generalförsamling 2011 i Sverige och i anslutning till den genomföra en världskonferens om vuxenutbildning/folkbildning. EAEA bestämde att de skulle arrangera sin generalförsamling 2011 i anslutning till ICAE:s möte.

Folkbildningsförbundet gav i maj, tillsammans med RIO och Sveriges Kommuner och Landsting, Folkbildningsrådet i medlemsuppdrag att arrangera konferensen.

Världskonferensens namn är "A World Worth Living In: Adult Learning and Education – the Key to Transformation". Ett stort antal gemensamma och parallella aktiviteter kommer att erbjudas. Detta blir en global mötesplats för vuxenutbildning och folkbildning.

Folkbildningsförbundet deltog under hösten aktivt i planeringsarbetet för konferensen, både i styrgrupp och i organisationskommitté och har också tagit på sig ett utökat ansvar för att mobilisera, samordna och inspirera det lokala engagemanget från studieförbunden i Malmö.

Internationell samverkan

Folkbildningen Norden

Folkbildningen Norden sammanträdde i Reykjavik i början av oktober. Förutom erfarenhetsutbyte och sedvanliga lägesrapporter från varje land låg fokus på uppdraget Typiskt svenskt samt den internationella konferensen i Malmö.

I februari hade det nordiskt-baltiska nätverket ett tvådagars möte i Riga. Förutom landrapporter stod bland annat placeringen av ICAE-konferensen, EAEA-rapport och läget för NQF i de nordiska och baltiska länderna på dagordningen. Dace Ratniece, departementsråd från Litauens Utbildnings- och Vetenskapsministerium deltog den andra dagen då bland annat vuxnas lärande och den ekonomiska krisen stod på dagordningen. Den ekonomiska krisen har även drabbat våra systerorganisationer. Litauen har drabbats särskilt hårt, och det är tveksamt om organisationen överlever ekonomiskt.

EAEA

EAEA och Folkbildningsförbundet har under året haft ett nära samarbete. EAEA bidrog med värdefull information och kunskap under EU-kommissionens konsultationsprocess, där Folkbildningsförbundet deltog, om EU:s program för livslångt lärande. De tillhandahöll bland annat fakta om fördelarna med Grundtvigprogrammet. Via brev vidareförmedlade förbundet informationen till våra svenska parlamentariker och till EU-kommissionen. Vid det internationella nätverkets besök i Bryssel förmedlade generalsekreterare Gina Ebner en bild av de utmaningar för vuxenutbildningen som EAEA ser och strategier för att möta dem.

Nordinfogruppen

Nordinfogruppen har genomfört två träffar under året och arbetat med två huvudteman: sociala medier och en nordisk bildbank för folkbildningsorganisationer.

En arbetsgrupp inom Nordinfonetgruppen bestående av Folkbildningsförbundet, Folkbildningsrådet och VOFO genomförde under våren en elektronisk enkätundersökning i Norden (exkl. Island) bland folkbildare om användningen och synen på sociala medier. Sammanställningen "Rapport om bruk av sociala medier i folkbildningen i Norden" visade att sociala medier är i ropet inom folkbildningen - precis som i samhället i övrigt. Nästan 70 procent svarade att de använder sociala medier, men ofta saknar strategier för detta i verksamheten. Undersökningen visar också att behovet av utbildning kring sociala medier är stort inom folkbildningen. Nordinfogruppen tar arbetet vidare.

Arbetet med en gemensam bildbank påbörjades under hösten. Gruppen har kategoriserat vilka typer av bilder som behövs och organisationerna, som deltar i Infonet, har bidragit med ett antal bilder var.

Uppvaktade aktörer och samverkan

Aktörer som Folkbildningsförbundet uppvaktat med fakta och argument, och/eller samarbetat med, för att lyfta folkbildningens idé och studieförbundens verksamhet:

Politiker och tjänstemän

Ledamöterna i Riksdagens utbildningsutskott

Ledamöterna i Riksdagens kulturutskott

Utbildningsdepartementet

Kulturdepartementet

Svenska kulturrådet i Bryssel

Svenska utbildningsrådet i Bryssel

EU-kommissionen i Bryssel och Stockholm

Svenska parlamentariker i EU-parlamentet

Integrationsdepartementet

Statsrådsberedningen, Socialdepartementet och Finansdepartementet

Myndigheter och organisationer

Kulturrådet

Folkbildningsrådet

Statens musiksamlingar

Kungliga Biblioteket

Stiftelsen för Internetinfrastruktur (.SE)

Handisam

Hjälpmedelsinstitutet

Länsbildningsförbunden

Musiksverige

Nätverket 50/50

Författarförbundet

IKT-lyftet

En bok för alla

Stiftelsen Expo

Vetenskap och Allmänhet

Svenska rockarkivet

SKL

RIFFI

Sveriges föreningar

Riksteatern

Afrosvenskarnas riksförbund

SIOS

Hyresgästföreningen

IOGT-NTO

KFO

Arbetsgivaralliansen

FAMNA

Forum för frivilligt socialt arbete

Folkets Hus och Parker
Sveriges Hembygdsförbund
Bygdegårdarnas riksförbund

Organisationer där Folkbildningsförbundet är medlemmar

Civos
Folkbildningen Norden
EAEA
Ideell kulturallians
Sektor 3
Överenskommelsekansliet

Underskrifter för Typiskt svenskt

08 Stockholm Human Rights
AGERA - utan att diskriminera
Akademikerförbundet SSR
Alliansens vänner
Arena Idé
Asylkommittén i Gävleborg
Balettakademien Umeå
Berghs School of Communication
Bildningsförbundet Mittnorrland
Bildningsförbundet Östergötland
Blekinge läns bildningsförbund
Brottsofferjourernas Riksförbund
Bygdegårdarnas Riksförbund
Caico munications
Catch Up
Centerpartiet
Centrum för Ideellt Arbete (CIA)
Cliff Jimmyz
Diskrimineringsbyrån Uppsala (DU)
Elevrådet Calmare Internationella Skola
Evangeliska frikyrkan
ETC
Equmenia
Expo Utbildning
Famna
Farmaciförbundet
Feministiskt initiativ
Folk & Försvar
Folkpartiet Liberalerna
Folkets hus och Parker
Fores
Friluftsförbundet

Frälsningsarmén
Föreningen Norden
Global Utmaning
Gothia Förlag AB
Göteborgs kyrkliga stadsmission
Göteborgs ungdomar mot rasism
Hallands bildningsförbund
Hammarby Damfotboll
Handelsanställdas förbund
Humanisterna
Hyresgästföreningen
Ideal Kommunikation
Identitus
Immigranternas Riksförbund
INDEA
Judiska Församlingen i Stockholm
Jusek
Jönköpings läns bildningsförbund
Kallskänken
Kasselring & co
KFUK-KFUM
Kommunal
KRIS - Kristna studentrörelsen i Sverige
Kristdemokraterna
Kronobergs läns bildningsförbund
Kurdiska Riksförbundet
Kurdiska Rådet
LBF Sörmland
Livs(medelsarbetareförbundet)
LP-verksamhetens Ideella Riksförening
LO
LRF - Lantbrukarnas Riksförbund
Manic of Stockholm
Migrationsinfo.se
Mix Musik
MoKS - Musik- och Kulturföreningarnas Samarbetsorganisation
Mångkulturellt centrum
OCH Kommunikation
Oskarshamns folkhögskola
Penseo
QX Förlag AB
Respect, Courage & Tolerance
Retorikkollegiet
RFHL
Riksförbundet för Folkmusik och Dans

Riksförbundet Unga Musikanter
Riksteatern
Rotary international
Runö Utbildnings- & Utvecklingscentrum
Rörelsefolkhögskolornas intresseorganisation (RIO)
Scouterna
Sector 5 AB
SeSam
SFHL - Svenska folkhögskolans lärarförbund
Sigtunastiftelsen
Sjöviks folkhögskola
SKOOPI - Sociala arbetskooperativets intresseorganisation
SKTF
Socialdemokraterna
Spirit Stockholm
SSU - Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund
(Fackförbundet) ST
Stockholms läns bildningsförbund
Stockholms stadsmission
Student Consulting
Sundbybergs folkhögskola
Sunny side up
Svenska Baptistsamfundet
Svenska barnläkareföreningen
Svenska Folkdansringen
Svenska Freds- och Skiljedomsföreningen
Svenska Jazzriksförbundet
Svenska KommunalPensionärernas Förbund (SKPF)
Svenska Missionskyrkan
Sveriges Arbetarteaterförbund – ATF
Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Sveriges Ekumeniska Kvinnoråd
Sveriges Föreningar
Sveriges Hembygdsförbund
Sveriges Konsumenter
Sveriges Orkesterförbund
Sverok - Spelhobbyförbundet
Södra Stockholms folkhögskola
Teater Accént
Teaterföreningen Bröt
Tema Likabehandling
Trendethnography AB
Ungdom mot rasism
Unionen
Uppsala Föreningsråd

Uppsala Läns Bildningsförbund
Verbum Förlag AB
Verdandi
Vi Unga
Vision and Solution AB
Vänsterpartiet
VärsåsVillan AB
Västerbottens läns bildningsförbund
Västmanlands länsbildningsförbund
Västra Götalands Bildningsförbund
Ågesta folkhögskola
Åre Äventyrsbutik

För media se Medierapport!

Folkbildningsförbundet har lyft folkbildningens idé och framhållit vikten av studieförbundens verksamhet i åtta debattartiklar under året. Kampanjen Typiskt svenskt och Folkbildningsförbundets inträde i Ideell kulturallians blev omskrivna i dagspressen och uppmärksammade i etermedia. Statusen för cirkelledaravtalet var inget Folkbildningsförbundet gick ut med, men det fanns med i några notiser i fackföreningspressen.

Här har Folkbildningsförbundet synt under 2010:

Aftonbladet, Expressen och GT, Dagens Samhälle, Dagens Nyheter, Svenska Dagbladet, Arbetarbladet, Dalabygden, Dalarnas Tidning, Folkbladet, Folket Eskilstuna, Göteborgs-Posten, Hela Hälsingland (HT, Ljusdals-Posten, Ljusnan, Söderhamns-Kuriren), Höglandsnytt, Katrineholmskuriren, Kristianstadsbladet, Motala & Vadstena Tidning, Norran, Norra Skåne, Nya Wermlands Tidning, Piteå-Tidningen, Vestmanlands Läns Tidning, Västerbottens-Kuriren, Sydöstran, Östersunds-Posten, Östgöta Correspondenten, Cirkeln, Kolon, Tidningen Folkuniversitetet, Oscar och Impuls, Hästmagasinet, Kingsize Magazine, Kyrkans Tidning, Miljömagasinet, Plaskis, Skolvärlden, Svensk Bokhandel och TCO-tidningen. På sajterna för EU-kommissionen, Expo, Hjälpmedelsinstitutet, Hultsfreds kommun, Kungliga biblioteket, Kulturrådet, LRF, Lärarförbundet samt Vetenskap och allmänhet. Typiskt svenskt var utöver detta omskrivet i Dagens media, Metro, Resumé och i Ystads Allehanda, samt omtalat i SVT:s morgonsoffa. Det sistnämnda understryker även att andra talar om och för oss.

Pressmeddelanden och debattartiklar under 2010:

- Folkbildningsförbundet tycker till om EU:s framtidsstrategi EU 2020
- Civilsamhället riskerar att hamna mellan stolarna
- Är folkbildningen uppkäftig? Ja!
- Studieförbunden – en trampolin till Sverige
- Pressinbjudan 18 mars 2010: MÖT FOLK – ett vaccin mot främlingsfientlighet
- Debatt: Att snåla på breddkultur är att bita sig själv i svansen
- Låt folkbildningen förbli momsbefriad!
- Debatt: Kunskap och möten – ett vaccin mot främlingsfientlighet
- Debatt: Varför säger alla "tack" hela tiden?
- Almedalen: Möten och kunskap – ett vaccin mot främlingsfientlighet
- Kulturen skulle bli en valfråga, var är visionerna?
- Debatt: Kraftig klyfta mellan bokmålare och de som inte läser
- Nästan var tredje kommun sänker stöd till studieförbunden
- Typiskt svenskt!
- Idrottsstjärnor tar ställning för allas lika värde
- Folkbildning på Bok & Bibliotek
- Folkbildningen går in i gemensam kulturallians
- Debatt: Möten utvecklar Sverige

- Lokala initiativ mot rasism och för allas lika värde
- Till Nyamko Sabuni: Folkbildning ger aktiva medborgare
- Debatt: Låt studieförbunden sköta samhällsorienteringen
- Debatt: SD angriper svenskt studieförbund
- Debatt: Engagera er för ökad e-demokrati
- Kom igen Hatt – nu ska svenskarna ut på nätet
- Folkbildningen går in i gemensam kulturallians

Fortsatt stort intresse för Folkbildningsförbundets utspel

Antal visningar på MyNewsDesk under 2010 var fortsatt hög efter ökningen ifjol, sammanlagt fick Folkbildningsförbundets pressrum 22 629 besök (jämfört med 21 016 året innan). Allra flest besök hade pressmeddelandet om Folkbildningsförbundets synpunkter på kultursamverkansmodellen.

Debattartikeln ”Engagera er för ökad e-demokrati” fanns med i Dagens Samhälle och var den mest lästa av deras debatttexter under publiceringsveckan 29 november – 5 december.

Gemensam debatt

Två av årets debattartiklar skrevs tillsammans med andra organisationer; ”Kraftig klyfta mellan bokmålare och de som inte läser” med Författarförbundet och ”Engagera er för ökad e-demokrati” med tre aktörer: Kungliga Biblioteket, Stiftelsen för internetinfrastruktur (.SE) och IKT-lyftet.

”SD angriper svenskt studieförbund” publicerades på SvD Opinion och fördömde SD-politikerns uttalanden mot Ibn Rushd studieförbund. För att visa upp ett brett stöd för Ibn Rushd undertecknades artikeln både av Folkbildningsförbundets ordförande, generalsekreterare samt samtliga studieförbund via Folkbildningsförbundets styrelses ledamöter. Folkbildningsförbundet skickade artikeln till ledamöterna i riksdagens kultur- och utbildningsutskott och fick några positiva kommentarer i respons, artikeln skickades också till folkbildningsministern och statsministern.

EU:s framtidsstrategi EU 2020

Folkbildningsförbundet stödde kommissionens prioriteringar i framtidsstrategin - kunskap, inkludering och konkurrenskraftig grönare ekonomi. I vårt svar framhöll vi att samhället måste satsa på utbildning som är tillgänglig för alla, i ett livslångt lärande. Folkbildningsförbundet föreslog också att EU:s program för livslångt lärande ska utvidgas och förbättras både vad gäller arbetsformer och pedagogik. Förbundet föreslog även en bred och kraftfull satsning på ett europeiskt Kunskapslyft.

Synpunkter på framtidens LLP, programmet för livslångt lärande

Folkbildningsförbundet deltog i den öppna konsultationen som EU-kommissionen genomförde under hösten inför utformningen av nästa programperiod för LLP (2014-2020).

Förbundet menade att det är särskilt viktigt att stödja projekt som behandlar frågor om socialt deltagande, aktivt medborgarskap, kreativitet, personlig utveckling och äldres lärande. Folkbildningsförbundet föreslog vidare att 20 procent av budgeten för livslångt lärandeprogrammen ska gå till Grundtvigprogrammet.

Mervärdesskatt för den ideella sektorn

Folkbildningsförbundet argumenterade för att den ideella sektorn inte bör ingå i moms-systemet överhuvudtaget, eftersom den inte drivs av ekonomiskt vinstintresse. Allt som har med folkbildningens villkor att göra, samtliga varor och tjänster som är förknippade med folkbildningsverksamheten, ska vara moms-befriade, ansåg förbundet.

Se medborgarna - för bättre offentlig service

Folkbildningsförbundet stödde förslaget om att etablera servicecentrum och servicepunkter utrustade med modern teknik över hela landet för att erbjuda medborgarna bättre offentlig service. Vi framhöll att användningen kan bli både större och bredare i samarbete med folkbildning och föreningsliv.

Delbetänkandet Sverige för nyanlända och slutbetänkandet Sverige för nyanlända utanför flyktningmottagandet

Folkbildningsförbundet höll med om att dialog, reflektion och inflytande ska vara viktiga inslag i samhällsorienteringen. Förbundet framförde även att det borde vara naturligt för kommunerna att uppdraga åt studieförbunden att utföra verksamheten, eftersom det är precis på det sättet som studieförbunden jobbar. Orienteringen skulle dessutom kunna erbjudas långt fler än bara de som just anlänt till Sverige, menade förbundet.

Bortom fagert tal - om bristande tillgänglighet som diskriminering
Folkbildningsförbundet beklagade att folkbildningen inte alls behandlas i promemorian. Eftersom folkbildningen har ett särskilt uppdrag att nå deltagare med funktionsnedsättning och har en decentraliserad verksamhet över hela landet, borde en konsekvensbeskrivning för folkbildningens organisationer ha redovisats.

Ungerska ordförandeskapet och aktivt medborgarskap

Första halvåret 2011 är Ungern ordförandeland i EU. Utöver EU 2020 och Utbildning 2020 är ungerska prioriteringar aktivt medborgarskap och social inkludering.

Folkbildningsförbundet överlämnade i slutet av året till kommissionens representation i Sverige synpunkten att det är viktigt att lyfta dessa frågor i förhållande till ett livslångt lärande - att fokus på skola och förskola är ett för snävt perspektiv.

Chefen för EU-kommissionen i Sverige, Pierre Schellekens, svarade att representationen tillsammans med den ungerska ambassaden år 2011 kommer att anordna ett seminarium om livslångt lärande, där de gärna ser att Folkbildningsförbundet medverkar.

Ny kulturpolitik: Samverkansmodellen och Statens musikverk

Under året har regeringens idéer för kulturpolitiken varit ute på remiss. Folkbildningsförbundet har framhållit studieförbundens kulturverksamhet som en utvecklingskraft i sina remissvar på Spela samman – en ny modell för statens stöd till regional kulturverksamhet (SOU 2010:11) och I samspel med musiken – en ny nationell plattform för musiken (SOU 2010:12). Folkbildningen pekade i båda fallen på bristen av att räkna in studieförbundens breda verksamhet i den föreslagna politiken. De studieförbundsgemensamma nätverken bidrog med tankar och synpunkter i Folkbildningsförbundets remissarbete. Folkbildningsförbundet lämnade också remissvar på delbetänkandet På väg mot en ny roll – överväganden och förslag om Riksutställningar (SOU 2010:34).

Studieförbundens gemensamma utveckling av etik- och kvalitetsarbete har inrymt vissa uppgifter där både Etikdelegationen och Kvalitetsgruppen varit delaktiga. De gemensamma insatserna har bland annat innefattat ansträngningar för att förbättra underlaget för värderingar av studieförbundens arbete sett ur ett kommunalpolitiskt perspektiv. Vi har försökt flytta fram positionerna för studieförbunden genom att påvisa både goda kvaliteter i vår folkbildning och att vi har ett systematiskt utvecklingsarbete.

Det nya studieförbundet, Kulturens, har involverats i arbetet under senare delen av året.

Under året har vi samtidigt kunnat konstatera att det finns stora skillnader mellan arbetsuppgifterna att tolka regelverket och göra överenskommelser om vad som kan tas med i rapportunderlaget för statsbidrag, som Etikdelegationen arbetar med, och att ha synpunkter på kvalitetsredovisningar och utbyta erfarenheter om kvalitetssystem, som är Kvalitetsgruppens primära uppgifter.

Under året har Etikdelegationen genomfört en samlad tolkning och förtydligande av regelverket kring anordnande av statsbidragsberättigade kulturprogram. En reviderad version av Etisk plattform för 2011-2012 har tagits fram av delegationen och fastställts av förbundsstyrelsen för utskick och godkännande av samtliga studieförbund. Omfattande diskussioner har förts med studieförbunds företrädare i olika delar av landet i ett samarbete mellan Etikdelegationen, MusikNet och berörda länsbildningsförbund.

Etiken i musiken

Fem regionala konferenser genomfördes under rubriken "Etiken i musiken 2". Deltagare var musikhandläggare och ansvariga chefer på regional och lokal nivå från alla studieförbund med verksamhet inom pop och rock. På varje konferens deltog representanter från etikdelegationen, MusikNet och nätverket 50/50.

Inför en ny period av nationella kvalitetsredovisningar har Kvalitetsgruppen i nära samverkan med samtliga kvalitetsansvariga i studieförbunden, folkhögskoleorganisationernas företrädare och Folkbildningsrådet diskuterat planer och strategier. Det har resulterat i ett beslut av Folkbildningsrådets styrelse om planer för redovisningarna under perioden från 2011 till 2014. Bland annat har vi tillsammans lyckats få till stånd att nationella kvalitetsredovisningar med samtliga folkbildningsaktörer inblandade ska ske vartannat år istället för varje år.

Både Etikdelegationen och Kvalitetsgruppen har varit engagerade i ett

omfattande projekt tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, som ska utmynna i en rapport och en konferens under 2011 på temat "studieförbundens och folkbildningens värde för kommuninvånarna". En omfattande utredning har gjorts under året som underlag för detta. Projektet går under benämningen STUKOM och inrymmer också tankar på en alternativ genomlysningsmodell.

Nationella kvalitetsredovisningar

Arbetet med att påverka utvecklingen av de nationella kvalitetsredovisningarna, som Folkbildningsrådet svarar för, har fortsatt under året. Den första perioden av redovisningar startade i och med att folkbildningspropositionen Lära, växa och förändra antogs av riksdagen i juni 2006. Processen har pågått från 2007 fram till 2010 och har innehållit två riksomfattande redovisningar av utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet i studieförbund och folkhögskolor. Folkbildningsförbundets kvalitetsgrupp har självständigt förberett och utarbetat förslag kring de nationella redovisningarna och dessutom lämnat synpunkter på hur kvalitetsredovisningarna bör utformas och redovisas, inte minst vad gäller mål, metoder och definitioner. Omfattande diskussioner har förts med samtliga studieförbund, i kvalitetsgruppen och i Folkbildningsrådets referensgrupp för att komma fram till lämpliga och lättförståeliga redovisningsmetoder och om vad som ska mätas och redovisas och på vilket sätt.

Efter två nationella redovisningar inbjöd Folkbildningsrådet till utvärdering och diskussioner om strategin inför en kommande period avsedd att omfatta tiden 2011-2016. Kvalitetsgruppen lade ner ett omfattande arbete med detta inför ögonen. Under hösten stod det emellertid klart att Folkbildningsrådet ändrat sig beträffande både omfattning, inriktning och tidslängd för en ny strategi och nu i stället sökte komma fram till en enklare plan för perioden 2011 till 2014. Denna plan antogs, efter diskussioner i referensgruppen, av Folkbildningsrådets styrelse sent hösten 2010 och innebär bland annat att de omfattande nationella redovisningarna görs vartannat år med början 2012. Däremellan svarar rådet för att en särskild redovisning av kvalitetsarbetet tillställs regeringen med studieförbundens och folkhögskolornas redovisningar som grund. Omfattningen av den redovisningen ska framgå av statsbidragsvillkoren och ska ingå i studieförbundets årsredovisningar. Den referensgrupp som rådet nyttjat för arbetet under den gångna perioden har härigenom upplösts i avvaktan på beslut om hur arbetet ska utföras framöver.

I ansvarsfördelningen för kvalitetsarbetets utförande har vi kommit fram till en gemensam uppfattning. Det är studieförbund och folkhögskolor som utför kvalitetsarbetet och ansvarar för att det utvecklas. Dessa definierar också mål för sin verksamhet, väljer och utvecklar modeller, metoder

och verktyg för sitt kvalitetsarbete och definierar vad kvalitet är i den egna verksamheten. Folkbildningsrådet utformar gemensamma utgångspunkter och anvisningar för redovisningar, tar fram fördjupande bilder av kvalitetsarbetet och stödjer utvecklingen av kvalitetsarbetet.

Utveckling av kvalitetsarbetet

Kvalitetsgruppen stod under året för en första konferens för studieförbunden med erfarenhetsutbyte av de kvalitetsmodeller man använder. Ett par studieförbund står inför byten eller påbörjande av att använda en särskild modell för sitt kvalitetsarbete medan andra har flera års erfarenheter av sina arbetsätt. Att ta del av varandras modeller, arbetsätt, resultat och erfarenheter ansågs som värdefullt, liksom att få diskutera rimliga arbetsinsatser och kostnader.

Kvalitetsgruppen och sammanträden

Kvalitetsgruppen har under året fått två nya ledamöter utsedda av förbundsstyrelsen efter pensionsavgångar. Kontinuiteten har ändå kunnat upprätthållas. Gruppen har dels arbetat proaktivt inför Folkbildningsrådets möten med referensgruppen, dels velat förankra uppnådda resultat eller viktigare ställningstaganden med samtliga studieförbunds kvalitetsansvariga. Under andra halvåret har ordföranden upprätthållit nödvändigt för- och efterarbete kring sammanträden och möten på grund av vakans på handläggartjänsten.

Etikarbetet - plattform och andra överenskommelser

Etikdelegationen arbetade vid flera sammanträden och i en särskild arbetsgrupp med tolkningar och förtydliganden kring anordnandet av kulturprogram. Revidering av Etisk plattform för 2011-12 blev ett av huvudarbetena under året och resulterade i ett förslag till förbundsstyrelsen i december. I sammanhanget gjordes också en del redigeringar i riktlinjer för Anordnarskapet, riktlinjer angående övning, utövande, träning med mera, och i riktlinje för Antal deltagare i studiecirkel. Översynen innefattade även tillgänglighet och överskådlighet inte minst avseende webbplatsen. Det rörde också kulturprogrammets omfattning, redovisning av festivaler, minimiantal för deltagare och verksamhet i privata hem. Under året antog delegationen ett samlat dokument om tolkningar och förtydliganden angående kulturprogram.

Tillämpning i praktiken

Vid konferenstillfällen med företrädare för länsbildningsförbund och studieförbund har tillämpningen av beslutade överenskommelser diskute-

Lotta Axelsson, koordinator för Nätverket 50/50, deltog i de fem regionala konferenserna kring etiken i musiken.

"Musiken i etiken har varit jättespännande. Jag har fått en mer övergripande bild av vilka som jobbar med musik i landet. Nu för tiden är det inte bara medelålders rockkillar utan fler kvinnor. Jag saknar i och för sig representation från punkbrudarna och från invandrarföreningarna. Den här uppdelningen måste vara en svensk idé, varför delar man upp människor i grupper utifrån det land de är födda i och inte utifrån det uttryck de sysslar med?"

"Det är bra med regionala samlingar. Det finns en uppmuntran till samarbete både lokalt och regionalt. Man jobbar med liknande grejer och ser hur man kan komplettera varandra. Det finns en gammal inställning kring konkurrens, samtidigt märker man att där studieförbunden jobbat ihop så finns det en annan attityd. De växer genom att gå ihop både kring sina egna arbetsförhållanden och kring sin verksamhet. När man jobbar tillsammans i en grupp, som man får tillit till, så kan man gå vidare och jobba med utvecklingsfrågor."

rats. Vid fem regionala konferenser har företrädare för Etikdelegationen, nätverket MusikNet och länsbildningsförbunden fått möjlighet att diskutera etikfrågor med studieförbundens lokala och regionala företrädare. Konferenserna i Stockholm, Östersund, Umeå, Halmstad och Örebro samlade omkring 175 personer. Anordnarrollen samt intensiteten i studiecirkelverksamheten i musikämnen var etiktemat. Resultatet utvärderas och läggs till grund för vidare diskussioner om eventuella gemensamma åtgärder under 2011. Andra teman på konferenserna var musikverksamhetens status, arbetsmiljö och mångfald bland målgrupperna.

Genomlysningsmodell - STUKOM

Stukom är ett samarbetsprojekt mellan Folkbildningsförbundet och Sveriges Kommuner och Landsting. Projektet berör studieförbundens relation till kommunerna, bland annat mot bakgrund av de senaste årens kraftiga nedskärningar av kommunbidragen till studieförbunden.

Under 2010 har ett antal möten ägt rum i den referensgrupp och styrgrupp som leder projektet. Under hösten 2010 genomfördes en undersökning i 15 kommuner, där studieförbundsrepresentanter samt kommunala tjänstemän och politiker, genom enkäter och intervjuer, tillfrågades om studieförbundens roll i kommunen. Frågorna har berört studieförbundens lokala aktiviteter samt inte minst relationen mellan studieförbunden och kommunerna. Det empiriska underlaget ligger till grund för en rapport som presenteras vid en konferens i april 2011, dit studieförbunden och kommunerna inbjuds.

Thomas Östlund är projektledare för STUKOM och författare till rapporten.

"Både studieförbunden och kommunerna uttrycker ett starkt behov av dialog med varandra. Alla tycker att initiativet till en ny genomlysningsmodell är bra. Bara det att vi lyfter fram frågan om studieförbundens roll i lokalsamhället i en särskild studie har uppfattats som positivt från alla håll. Många politiker är intresserade av och har stora förväntningar på studieförbundens verksamhet, men de har ibland svårt att få grepp om den. Det visar att det är ett område där dialog och kunskap behövs. Samspelet kring vad studieförbunden gör, i relation till kommunens förväntningar, behöver förtydligas."

Ordförande- och rektorskonferens

En ordförande- och rektorskonferens genomfördes 11 mars på Quality Hotel, Nacka. Konferensen tog bland annat upp frågor som Folkbildningsförbundets roll och uppgifter, valsatsningen och integration. Erik Amnå medverkade med sin forskning och sitt utredningsuppdrag när det gäller Samhällsorientering för nyanlända.

Styrelsens och arbetsutskottets möten

Förbundsstyrelsen leder och beslutar om förbundets verksamhet och behandlar främst frågor av övergripande karaktär. Styrelsen har under året fortsatt arbetat med Folkbildningsförbundets och studieförbundens roll, värde och arenor. Detta har lett till att begreppet Folkbildningens idé fördjupats och att två av fyra planerade lunchseminarier genomförts under hösten. De två återstående äger rum under våren 2011.

Förbundsstyrelsen har hållit tio sammanträden varav ett på Villa Palagione i Toscana och två med beslut per capsulam via e-post.

Förbundsstyrelsens arbetsutskott har haft tio sammanträden under året, där man framför allt diskuterat Folkbildningsrådets styrelsehandlingar. Folkbildningsförbundets synpunkter har delgivits de av förbundet utsedda ledamöterna i rådets styrelse, förbundsstyrelsen och studieförbundens rektorer.

Samverkan med länsbildningsförbunden

Folkbildningsförbundet har genomfört en årlig samverkanskonferens med länsbildningsförbunden den 11-12 oktober 2010. Framför allt fokuserade konferensen på folkbildningens idé, nytta och olika perspektiv. En annan viktig fråga och utgångspunkt var regionaliseringen och samspelet mellan det offentliga och civilsamhällets organisationer. Bernt Gustavsson medverkade med sin forskning om Folkbildningens nytta och forskaren Ann-Marie Laginer talade om "Liv och lärande", det vill säga var, när och hur människor lär sig olika hantverk i dagens samhälle. Thomas Östlund och Leif Kindblom presenterade projektet STUKOM – en studie om relationen mellan studieförbunden och kommunerna. Peter Johanson och Kjell Wåglin aktualiserade länsbildningsförbundens aktuella frågeställningar och Jan Linde, Svensk förening för folkhälsoarbete, diskuterade studieförbunden och länsbildningsförbunden som en resurs för att kompetensutveckla kommunledningarna genom samverkan mellan SKL, Folkhälsoinstitutet och föreningen för folkhälsoarbete och Folkbildningsförbundet.

Avsiktsförklaringar

Folkbildningsförbundets styrelse antog i december 2008 en avsiktsförklaring för att underlätta och tydliggöra former för samverkan mellan Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden. Under året har länsbildningsförbunden tagit fram sin avsiktsförklaring gentemot Folkbildningsförbundet. I samband med samverkanskonferensen diskuterades de båda dokumenten.

I förbundets avsiktsförklaring har kommunikationsvägarna mellan Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden förtydligats.

- Webben är navet i Folkbildningsförbundets kommunikation.
- Lbf-konferensen på folkbildningsnätet används för dialog och ömsesidigt informationsutbyte mellan Folkbildningsförbundet och länsbildningsförbunden.
- Den information som går ut till studieförbunden via digitala nyhetsbrev går samtidigt till länsbildningsförbunden.
- Sociala medier är också en arena för dialog och informationsutbyte.

Rektorsnätverket

Nätverket har under året bland annat diskuterat det nya statsbidragsfördelningssystemet och studieförbundens syn på olika aktörers roll och uppgift inom etik- och kvalitetsområdet.

Förhandlingar och avtal

Överläggningar har ägt rum med SAMI rörande användning av inspelad musik i studieförbundens danscirklar. De är ännu inte slutförda.

Förhandlingar med Konsumentverket angående ett nytt avtal om anmälan och återbud till studiecirkel m.m., anpassat till Distans- och hemförsäljningslagen befinner sig i ett slutskede.

Tre centrala förhandlingar har genomförts med Lärarförbundet. De har rört diskriminering p.g.a. kön, ogiltigförklarande av uppsägningar samt rätten till återanställning och förhandlingsskyldighet.

Under hösten inleddes kollektivavtalsförhandlingar om lön och anställningsvillkor för cirkelledare och övriga ledare/lärare i studieförbund. Parterna har ännu inte nått någon överenskommelse.

STIM har sagt upp avtalet rörande rätten att framföra musik i studieförbundens kulturprogramverksamhet per den 31 december 2010. STIM har utlovat förslag till nytt avtal med Folkbildningsförbundet före årsskiftet. Förbundet inväntar det nya avtalet.

Under 2010 har Gustav planenligt levererats i mars 2010 och installerats på alla förbund. Under året har det skett fler leveranser då man har jobbat med vidareutveckling av ekonomifunktioner, anmälan av ett helt arrangemang via webben samt betalningar via nätet. Ramavtal har tecknats med PAR, Panda och för SMS-tjänst.

Datadelegationen har i april 2010 genomfört en tvådagarskonferens i Trosa då nya strategidokumentet samt Releaseprocess, roll- och arbetsfördelning diskuterades och fastslogs.

Förutom enskilda handledningar med nyttillkommet studieförbund har en endags- och en tredagarsutbildning genomförts under 2010.

Under året har ett nytt studieförbund, Kulturens Bildningsverksamhet anslutit sig till Gustavsamarbetet. Studiefremjandet har också utvärderat Gustav under året.

Olika arbetsgrupper har jobbat med specifikationer av ekonomifunktionalitet, digital närvarolista, arrangemang via nätet m.m.. Möten med Gustavansvariga och med Datadelegationen har hållits 4 gånger under året.

Delar av Gustavs personal har 8-12 november närvarat vid Microsoft Tech•Ed Europe 2010.

FBF-nytt och Aktualiteter

För att utvärdera nyttan av, och innehållet i, Folkbildningsförbundets interna nyhetsbrev (FBF-nytt och Aktualiteter) samt eventuella nya distributionssätt arbetade en arbetsgrupp på förbundet fram en elektronisk enkät. Enkäten sändes under november och december ut till prenumeranter, studieförbund och andra mottagare av nyhetsbreven inom folkbildningsvärlden. Vid årsskiftet hade omkring nittio svar inkommit. En sammanställning av svaren kommer att ske under början av 2011.

Fyra nätverk

Under 2010 inledde Folkbildningsförbundet en utvärdering av verksamheten i fyra av de studieförbundsgemensamma nätverken för att se vilken nytta de har, eller skulle kunna ha, för studieförbunden och Folkbildningsförbundet. Utvärderingen berörde Det internationella nätverket, Infonet, Kulturnet och Musiknet. Det gjordes en enkätundersökning som omfattade alla de personer som medverkat i något eller några av de fyra nätverken under året. Resultaten för varje nätverk sammanställdes och kommer under 2011 att fungera som ett internt diskussionsunderlag för att arbeta vidare med nätverkens syfte och verksamhet.

Några av kansliets medarbetare, september 2010. Bakre raden fr. v.: Lill Perby, Ewa Jennings, Cristine Cars-Ingels. Främre raden fr. v.: Katja Ekvall-Magnusson, Anita Karlsson, Maicen Ekman och Maria Olsson

Förbundsstyrelse

Åke Gustavsson, förbundsordförande
Monica Stolpe-Nordin, vice förbundsordförande, nominerad av Studieförbundet Vuxenskolan
Annika Nilsson, nominerad av Arbetarnas Bildningsförbund
Michel Włodarczyk, nominerad av Folkuniversitetet
Rima Mouneimne, nominerad av Ibn Rushd (t.o.m. september 2010)
Leif R Carlsson, nominerad av Medborgarskolan
Anders Castberger, nominerad av Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
Michael Ekdahl, nominerad av Sensus studieförbund
Leif Kindblom, nominerad av Studieförbundet Bilda
Kerstin Enlund, nominerad av Studieförbundet Bilda
Anders Gradin, nominerad av Studieförbundet Vuxenskolan

Adjungerade

Christine Cars-Ingels, personalrepresentant
Helén Wolter, länsbildningsförbunden
Kjell Wåglin, länsbildningsförbunden
Mattias Falk, Ibn Rushd (fr.o.m. oktober 2010)
Lars Farago, Kulturens Bildningsverksamhet (t.o.m. september 2010)
Kenneth Lundmark, Kulturens Bildningsverksamhet (fr.o.m. oktober 2010)

Föredragande

Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet, generalsekreterare

Sekreterare

Elisabet Andersson, Folkbildningsförbundet, bitr. generalsekreterare (t.o.m. oktober 2010)
Annelie Pavlica, Folkbildningsförbundet, förbunds-koordinator (fr.o.m. december 2010)

Förbundsstyrelsens arbetsutskott

Åke Gustavsson, ordförande
Monica Stolpe-Nordin, vice ordförande
Kerstin Enlund, Studieförbundet Bilda
Leif Kindblom, Studieförbundet Bilda

Föredragande

Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Sekreterare

Elisabet Andersson, Folkbildningsförbundet

Personal på Folkbildningsförbundets kansli

Maicen Ekman, generalsekreterare
Elisabet Andersson, biträdande generalsekreterare (t.o.m. 2010-10-31)
Annelie Pavlica, förbunds-koordinator (fr.o.m. 2010-12-13)
Anita Karlsson, ekonomi, 30 % av heltid
Ewa Jenninger, administrativ sekreterare
Christine Cars-Ingels, kommunikationsansvarig
Erica Lundström, vikarierande informatör (t.o.m. 2010-08-01, samt projektarbete 2010-09-01 t.o.m. 2010-12-31)
Anna Morin, informatör (föräldraledig t.o.m. 2010-08-16)
Lill Perby, informatör och webbansvarig
Viktoria Jendmyr, etik- och kvalitetsansvarig (t.o.m. 2010-09-01. Föräldraledig t.o.m. 2010-09-01)
Claes Becklin, vikarierande etik- och kvalitetsansvarig (t.o.m. 2010-06-30)
Etik och kvalitetsansvarig (vakant fr.o.m. 2010-09-01)
Michael Lund, avtals- och förhandlingsansvarig (fr.o.m. 2010-02-01 t.o.m. 2010-08-01)
Katja Ekvall-Magnusson, avtals- och förhandlingsansvarig (fr.o.m. 2010-10-25 t.o.m. 2010-12-31)
Kajsa Wiktorin, projektledare (2010-04-01 t.o.m. 2010-06-30 samt 2010-08-01 t.o.m. 2010-12-31)
Thor Rutgersson, projektledare (fr.o.m. 2010-11-01)

Gustavgruppen

Jonas Boman, programmerare
Per Falk, programmerare
Inka Grundström, systemutvecklare
Olof Nilsson, programmerare
Maria Olsson, datachef

Vid årsskiftet 2010-2011 hade Folkbildningsförbundet 11,1 helårsarbetande, varav 5,0 i Gustavgruppen. Fyra personer hade under del av året tidsbegränsade projektanställningar/särskilda uppdrag. Andelen män var 26 % och andelen kvinnor 74 %.

Revisorer

Ordinarie

Mats Blomgren, auktoriserad revisor
Anders Manheden
Cecilia Palm

Suppleanter

Birgitta Bjelkberg, auktoriserad revisor
Marino Forsberg
Åsa Roslund

Valberedning

Per Gustafsson, Studieförbundet Vuxenskolan, sammankallande
Karl-Arne Eriksson, Studieförbundet
Åke Göransson, Sensus studieförbund
Lars Karbing, Studieförbundet Bilda
Stefan Svensson, Arbetarnas Bildningsförbund

Datadelegationen

Per Gustafsson, studieförbundet Vuxenskolan, ordförande
Magnus Nordholm, Sensus studieförbund, vice ordförande
Öivind Henriksson, Arbetarnas Bildningsförbund
Jan Lundén, Medborgarskolan
Lennart Lundin, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
Kenneth Lundmark, Kulturens Bildningsverksamhet
Lena Nilsson, Studieförbundet Bilda
Dzenana Vitkovic, Ibn Rushd
Maria Olsson, Folkbildningsförbundet, föredragande
Elisabet Andersson, Folkbildningsförbundet, adjungerad (t.o.m 2010-10-31)
Göran Larsson, SISU idrottsutbildarna, adjungerad

Förhandlingsdelegationen

Ordinarie ledamöter
Ann-Mari Lindgren, Folkuniversitetet, ordförande
Suppleant: Birgitta Strindberg
Monika Ohlson, Arbetarnas Bildningsförbund, vice ordförande
Suppleant: vakant
Majna Ciber, Ibn Rushd
Suppleant: vakant
Kenneth Lundmark, Kulturens Bildningsverksamhet
Suppleant: vakant
Ingela Ek, Studieförbundet Vuxenskolan
Suppleant: vakant
Karl-Arne Eriksson, Studieförbundet
Suppleant: Annika Hamilton
Björn Olsson, Studieförbundet Bilda
Suppleant: vakant
Ewa Sjögren Söderlund, Medborgarskolan
Suppleant: Peter Munkhammar
Johan Welander, Sensus studieförbund
Suppleant: Charina Hallberg
Christina Åkerblom, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
Suppleant: Lennart Lundin

Adjungerade:

Michael Lund, Folkbildningsförbundet (februari – juli 2010) sekreterare
Katja Ekvall-Magnusson, Folkbildningsförbundet (oktober-december 2010) sekreterare
Håkan Grass, Folkbildningsförbundet, sekreterare

Förhandlingsgrupp

Ann-Mari Lindgren, Folkuniversitetet, ordförande
Monika Ohlsson, Arbetarnas Bildningsförbund
Ingela Ek, Studieförbundet Vuxenskolan
Michael Lund, Folkbildningsförbundet (februari – juli 2010) sekreterare
Håkan Grass, Folkbildningsförbundet (fr.o.m. augusti 2010) sekreterare

Etikdelegationen

Leif Kindblom, Studieförbundet, ordförande
Claes Becklin, Folkbildningsförbundet, sekreterare (t.o.m. juni 2010)
Sven-Åke Pettersson, Arbetarnas Bildningsförbund (t.o.m. juli 2010)
Ewa Lantz, Arbetarnas Bildningsförbund (fr.o.m. augusti 2010)
Ann-Mari Lindgren, Folkuniversitetet
Mattias Falk, Ibn Rushd (fr.o.m augusti 2010)
Kalsom Kaleem, Ibn Rushd (t.o.m. juli 2010)
Kenneth Lundmark, Kulturens Bildningsverksamhet
Birgit Jansson, Medborgarskolan
Ann Borres Back, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
Kay Rönn, Sensus studieförbund
Rolf Josefsson, Studieförbundet
Torvald Åkesson, Studieförbundet Bilda
Anders Lorentzon, Studieförbundet Vuxenskolan

Kvalitetsgruppen

Leif Kindblom, Studieförbundet, ordförande
Claes Becklin, Folkbildningsförbundet, sekreterare (t.o.m. juni 2010)
Sven-Åke Pettersson, Arbetarnas Bildningsförbund (t.o.m. juli 2010)
Ewa Lantz, Arbetarnas Bildningsförbund (fr.o.m. augusti 2010)
Ewa Sjögren Söderlund, Medborgarskolan
Gunilla Granlund, Sensus studieförbund (t.o.m. juli 2010)
Kjell-Åke Waldner, Sensus studieförbund (fr.o.m. augusti 2010)
Kent Bengtsson, Studieförbundet Vuxenskolan

Infonet

Stefan Svensson, Arbetarnas Bildningsförbund
Gabriella Eriksson, Folkuniversitetet
Pia Emanuelsson, Ibn Rushd
Vakant, Kulturens Bildningsverksamhet
Annica Timmerman, Medborgarskolan
Maria Winberg, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Cecilia Edin, Sensus studieförbund
Thomas Östlund/Katarina Kjerfve, Studieförbundet
Louise Lind, Studieförbundet Bilda
Per Gustafsson, Studieförbundet Vuxenskolan
Christine Cars-Ingels, Folkbildningsförbundet
Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Internationella nätverket

Kristin Spolander, Arbetarnas Bildningsförbund
Gabriella Eriksson, Folkuniversitetet
Othman Tawalbeh, Ibn Rushd
Vakant, Kulturens Bildningsverksamhet
Katja Ekwall-Magnusson/Per Forsell, Medborgar-
skolan
Maria Winberg, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Emma Fagerstrand, Sensus studieförbund
Lars Häger, Studieförbundet
Maria Rödholm, Studieförbundet Bilda
Anders Öhberg/Lennart Falegård, Studieförbundet
Vuxenskolan
Christine Cars-Ingels, Folkbildningsförbundet
Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Kulturnätverket

Marianne Högmark, Arbetarnas Bildningsförbund
Johan Sjölander, Arbetarnas Bildningsförbund
Lotta Åberg, Folkuniversitetet
Othman Tawalbeh, Ibn Rushd
Margareta Fernberg, Medborgarskolan
Gunilla Gunnarsson, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Ulla Lingesjö, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Kerstin Selén, Sensus studieförbund
Lars Haraldsson, Studieförbundet
Mats Bjerde, Studieförbundet Bilda
Britt-Marie Jobacker, Studieförbundet Vuxenskolan
Erica Lundström, Folkbildningsförbundet
Anna Morin, Folkbildningsförbundet

Musiknätverket

Marianne Högmark, Arbetarnas Bildningsförbund
Bo Nikolausson, Folkuniversitetet
Frida Grassman, Kulturens Bildningsverksamhet

Mattias Rosdahl, Medborgarskolan
Mats Jönsson, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Rafael Martinez, Sensus studieförbund
Magnus Pejler, Sensus studieförbund
Burt von Bolton, Studieförbundet
Mats Bjerde, Studieförbundet Bilda
Bertil Laneby, Studieförbundet Vuxenskolan
Edward Forslund, Studieförbundet Vuxenskolan
Lina Brustad, Studieförbundet Vuxenskolan
Anna Morin, Folkbildningsförbundet

Gustavansvariga

Helen Andersson, Medborgarskolan
Anette Ericsson, Sensus studieförbund
Kenneth Kajander, Studieförbundet Vuxenskolan
Gunnel Karlén, Arbetarnas Bildningsförbund
Lennart Lundin, Nykterhetsrörelsens Bildnings-
verksamhet
Eva Nilsson, SISU idrottsutbildarna
Hannan Rhellam, Kulturens Bildningsverksamhet
Irene Tynnemark, Studieförbundet Bilda
Dzenana Vitkovic, Ibn Rushd

Nätverken som de var representerade 31/12 2010

Länsbildningsförbund

Stockholms läns Bildningsförbund

Peter Sikström, ordförande
Britt Lindmark, konsulent

Uppsala läns Bildningsförbund

Åke Göransson, ordförande
Inger Eriksson, konsulent

Länsbildningsförbundet Sörmland

Helén Wolter, ordförande
Maria Forss, konsulent

Östergötlands bildningsförbund

Göran Lundström, ordförande
Anneli Dahlqvist, konsulent

Jönköpings läns bildningsförbund

Kjell Magnusson, ordförande
Frank Isaksson, konsulent

Kronobergs läns bildningsförbund

Ingemar Almkvist, ordförande
Peter Johansson, konsulent

Kalmar läns bildningsförbund

Sven-Åke Johansson, ordförande

Gotlands bildningsförbund

Tommy Sundberg, ordförande

Blekinge läns bildningsförbund

Gert Carlsson, ordförande

Peter Johansson, konsulent

Skånes bildningsförbund

Henrik von Görtz, ordförande

Britt Jägfeldt, konsulent

Hallands bildningsförbund

Ingvar Karlsson, ordförande

Björn Lind, konsulent

Västra Götalands bildningsförbund

Bosse Ljungkvist, ordförande

Anna-Pia Högberg, konsulent

Marita Graad-Jansson, konsulent

Folkbildarna i Värmland

Bosse Dalmo, ordförande

Örebro läns bildningsförbund

Lars Berge Kleber, ordförande

Tryggvi Adalsteinsson, konsulent

Jane Karlsson, konsulent

Västmanlands läns bildningsförbund

Tomas Aronsson, ordförande

Mia Chentinell, konsulent

Dalarnas bildningsförbund

Karin Örjes, ordförande

Gävleborgs läns bildningsförbund

Karin Örjes, sammankallande

Bildningsförbundet Mittnorrland

Klas Löfgren, ordförande

Kjell Wäglin, konsulent

Västerbottens läns bildningsförbund

Lennart Ljung, ordförande

Ann-Marie Lindgren, konsulent

Norrbottens bildningsförbund

Christian Lindgren, ordförande

Medlemskap

Folkbildningsförbundet är medlem i

- Folkbildningsrådet

- Vetenskap och Allmänhet

- Ideell Arena

- Sektor3

- Civos

- Cancerfonden

- EAEA

- ICAE

- Ideell Kulturallians (IKA)

Representation**Folkbildningsrådet:****Folkbildningsrådets styrelse**

Av Folkbildningsförbundet utsedda styrelse-

ledamöter:

Eva Arvidsson

Jan-Sture Karlsson

Thomas Strand

Anna-Britta Åkerlind

Åke Gustavsson, adjungerad

Valberedning

Åke Gustavsson

Styrgruppen för folkbildningsnätet

Per Gustafsson, Studieförbundet Vuxenskolan

Jan Lundeen, Medborgarskolan

Johan Sandholm, Folkuniversitetet

Styrgruppen för ICAE världskonferens 2011

Christine Cars-Ingels, Folkbildningsförbundet

Monica Stolpe-Nordin, Studieförbundet Vuxen-

skolan
Anders Castberger, Nykterhetsrörelsens Bildnings-

verksamhet

Referensgrupp för nationella kvalitetsredovis-

ningen
Claes Becklin, Folkbildningsförbundet (t.o.m. juni

2010)
Leif Kindblom, Folkbildningsförbundet (fr.o.m juli

2010)
Kent Bengtsson, Studieförbundet Vuxenskolan

Sven-Åke Pettersson, Arbetarnas Bildningsförbund

(t.o.m. augusti 2010)

Referensgrupp för Internkontrollen inom

studieförbunden 2010

Gunilla Granlund, Sensus Studieförbund

Lars Haraldsson, Studieförbundet

Kristina Båth Sägänger, Studieförbundet Vuxen-

skolan

Arbetsgruppen för "Argumentsamling" kring statsbidragens fördelning
Folkbildningsförbundets egna
Mats Bernerstedt, Sensus studieförbund
Anders Gradin, Studieförbundet Vuxenskolan
Lena Nilsson, Studieförbundet Bilda
Elisabet Andersson, Folkbildningsförbundet (t.o.m. november 2010)

Expertgrupp för nationell utvärdering
Kerstin Enlund, Studieförbundet Bilda

Beredningsgrupp för uppföljning av Folkbildningens framsyn
Åke Gustavsson, Folkbildningsförbundet
Kerstin Enlund, Studieförbundet Bilda
Monica Stolpe-Nordin, Studieförbundet Vuxenskolan

Beredningsgrupp för översyn av fördelningsmodellen för statsbidrag till studieförbund 2010
Karl-Arne Eriksson, Studieförbundet
Ann-Mari Lindgren, Folkuniversitetet
Annika Nilsson, Arbetarnas Bildningsförbund

Beredningsgrupp Riktlinjer för prövning av nya mottagare av statsbidrag samt utfasning av statsbidrag
Anders Castberger, Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet
Lena Nilsson, Studieförbundet Bilda

Beredningsgrupp Nyckel för fördelning av folkbildningsanslaget
Annika Nilsson, Arbetarnas Bildningsförbund
Mats Bernerstedt, Sensus Studieförbund
Lena Nilsson, Studieförbundet Bilda
Anders Gradin, Studieförbundet Vuxenskolan

Civilsamhället:

Civos styrelse

Mats Bernerstedt, Sensus studieförbund, ordförande
Åke Gustavsson, Folkbildningsförbundet

SCB:s referensgrupp för statistik om det civila samhället

Michael Lund, Folkbildningsförbundet
Katja Ekvall-Magnusson, Folkbildningsförbundet

Dialoger och överenskommelser mellan regeringen, idéburna organisationer och Sveriges Kommuner och Landsting
Överenskommelser inom sociala området
Ola Bixo, Studieförbundet, representant i organisationernas samordningsgrupp (SOG)

Dialogen inom integrationsområdet
Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Överenskommelsen inom integrationsområdet
Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Organisationernas arbetsgrupp
Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Vetenskap och Allmänhet

Styrelsen

Michel Włodarczyk, Folkuniversitetet

Valberedningen

Jan-Sture Karlsson, Folkuniversitetet

Nordisk/Baltiska samråden

Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Övrigt:

Rådet för folkbildningsfrågor Linköpings universitet

Lars Haraldsson, Studieförbundet
Sven-Åke Pettersson, Arbetarnas Bildningsförbund (t.o.m augusti 2010)

Peter Wärner, Arbetarnas Bildningsförbund (fr.o.m sept. 2010)

Helen Wolter, Sörmlands länsbildningsförbund

Universitetet i Uppsala

Nämnden för Carl Cederblads fond

Inger Eriksson, Uppsala läns bildningsförbund

Lars Häger, Studieförbundet

Folkhälsoinstitutets råd för strategiska frågor

Maicen Ekman, Folkbildningsförbundet

Styrelsen för Folkbildningsförbundet

Org nr 802005-7157

avger härmed

ÅRSBOKSLUT

för räkenskapsåret 2010

Innehåll	Sida
Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	2
Balansräkning	3
Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer	4
Underskrifter	6

Förvaltningsberättelse

Allmänt om verksamheten

Folkbildningsförbundet är de tio studieförbundens intresseorganisation och arbetar bland annat med att bilda opinion i samhället och påverka beslutsfattare. Kvalitet och etik är andra viktiga frågor. Folkbildningsförbundet är studieförbundens förhandlingspart och ingår gemensamma avtal. Förbundets verksamhet finansieras huvudsakligen genom ett statsbidragsavlyft som för 2010 utgjordes av 7 539 000 kr samt ett särskilt avlyft på 1 500 000 kr till arbete med kvalitet och etik.

Väsentliga händelser under året

Folkbildningens idé och framtid

Förbundsstyrelsen har haft en process om Folkbildningsförbundets roll och uppgift som resulterat i verksamhetsidéen "Folkbildningsförbundet är en intresseorganisation som ska stärka folkbildningens idé och studieförbundens ställning i samhället". Under hösten arrangerades lunchseminarier där några studieförbund vid varje tillfälle lyfte frågan om folkbildningens idé och framtid utifrån sin egen profil. Parallellt inleddes arbetet med att intervjua unga och äldre folkbildare.

Ökad samverkan

Under 2010 har Folkbildningsförbundet varit part i de dialoger som förts mellan regeringen och civilsamhället. Dialog med omvärlden har också varit viktig för Folkbildningsförbundet i de olika projekt och satsningar som gjorts under året. För att rusta studieförbunden inför pågående omvärldsförändringar tog Folkbildningsförbundet fram rapporten Paradigmskifte - regionaliseringen och samspelet mellan det offentliga och civilsamhällets organisationer.

Valsatsning

Folkbildningsförbundet genomförde en särskild valsatsning under valåret 2010, med bland annat en annonskampanj. Temat var "folkbildning som vaccin mot främlingsfientlighet". Uppropet "Typiskt svenskt" initierades för att framhålla att möten och kunskap kan bidra till att förhindra att vardagsrasismen breder ut sig och att studieförbunden har en särskild viktig roll att spela.

Studieförbunden och kommunerna

Både Etikdelegationen och Kvalitetsgruppen har varit engagerade i ett omfattande projekt tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, som ska utmynna i en rapport och en konferens under 2011 på temat "studieförbundens och folkbildningens värde för kommuninvånarna". En omfattande utredning har gjorts under året som underlag för detta. Projektet, som går under benämningen STUKOM, inrymmer också tankar på en alternativ genomlysningsmodell.

Förhandlingsverksamhet

Under hösten inleddes kollektivavtalsförhandlingar om lön och anställningsvillkor för cirkelledare och övriga ledare/lärare i studieförbund.

Kom loss och tyck till

Pilotprojektet "Kom Loss och Tyck Till" genomfördes för att öka föreningslivets engagemang för påverkansarbete på lokal, regional och europeisk nivå.

Gustav

Under året har ett nytt studieförbund, Kulturens Bildningsverksamhet anslutit sig till Gustavsamarbetet. Studieförbundet har också utvärderat Gustav under året.

Förbundsstyrelsen föreslår förbundsmötet besluta

att godkänna årsbokslutet och den ekonomiska berättelsen

att årets resultat -349 813 kr balanseras i ny räkning.

Beträffande förbundets resultat och ställning i övrigt hänvisas till efterföljande resultat- och balansräkning med tillhörande tilläggsupplysningar.

Resultaträkning

Belopp i kr	Not	<u>2010</u>	<u>2009</u>
Medlemsintäkter	1	9 738 531	8 964 565
Datasamverkan Gustav	2	<u>4 494 393</u>	<u>4 342 023</u>
		14 232 924	13 306 588
Deltagarintäkter		87 475	310 851
Övriga intäkter		<u>1 076 648</u>	<u>928 608</u>
		15 397 047	14 546 047
Verksamhetens kostnader			
Personalkostnader	3	-9 428 517	-9 217 217
Övriga externa kostnader		-6 176 838	-6 072 765
Avskrivning av inventarier	4	<u>-192 448</u>	<u>-148 460</u>
Verksamhetens resultat		-400 756	-892 395
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		51 108	177 518
Räntekostnader och liknande resultatposter		<u>-165</u>	<u>-175</u>
Resultat efter finansiella poster		-349 813	-715 052
Årets resultat		-349 813	-715 052

Balansräkning

Belopp i kr	Not	2010-12-31	2009-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier	4	45 314	101 659
Inventarier, Gustav		76 966	44 373
		<u>122 280</u>	<u>146 032</u>
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		429 760	1 009 336
Övriga kortfristiga fordringar		75 983	58 416
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		372 102	494 356
		<u>877 845</u>	<u>1 562 108</u>
<i>Kortfristiga placeringar</i>	5	9 435 105	9 391 292
<i>Kassa och bank</i>	6	1 785 706	1 256 686
Summa omsättningstillgångar		<u>12 098 656</u>	<u>12 210 086</u>
SUMMA TILLGÅNGAR		12 220 936	12 356 118
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
<i>Eget kapital</i>			
Balanserat kapital		5 385 413	6 100 465
Årets resultat		-349 813	-715 052
Summa eget kapital		<u>5 035 600</u>	<u>5 385 413</u>
Långfristiga skulder			
Knut Kjellbergs fond		23 053	23 053
		<u>23 053</u>	<u>23 053</u>
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		1 042 802	430 818
Datasamverkan Gustav	7	5 064 839	4 935 232
Kvalitet och Etik		0	699 532
Övriga skulder		168 982	182 392
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		885 660	699 678
		<u>7 162 283</u>	<u>6 947 652</u>
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		12 220 936	12 356 118
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser			
Belopp i kr			
Ställda säkerheter		inga	inga
Ansvarsförbindelser		inga	inga

3.

Noter med redovisningsprinciper och bokslutskommentarer

Belopp i kr om inget annat anges

Allmänna redovisningsprinciper

Årsbokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Intäkter

Förbundets verksamhet finansieras genom ett avlyft från studieförbundens andel av statsbidraget aktuellt verksamhetsår. Statsbidraget redovisas till verkligt värde av vad som erhållits.

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för studieförbundens medlemskap i förbundet.

Tillgångar och skulder

Anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Följande avskrivningstider tillämpas:

Inventarier 2-5 år

Fordringar

Fordringar upptas till de belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Kortfristiga placeringar

Räntefond redovisas till marknadsvärdet på balansdagen.

Aktieindexobligationsfonderna redovisas till nominellt värde.

Förmedlat/administrerat

Förbundet har under året administrerat studieförbundens upphovsrättsersättningar till föreningen BONUS.

Not 1	Medlemsintäkter	2010	2009
	Avlyft studieförbunden	7 539 000	7 168 000
	Avlyft Etik från studieförbunden	1 500 000	1 500 000
	Utnyttjat bidrag etikdelegationen	699 531	296 565
		<u>9 738 531</u>	<u>8 964 565</u>
Not 2	Datasamverkan Gustav	2010	2009
	Medlemsintäkter innevarande år	4 624 000	4 866 000
	Utnyttjade medlemsintäkter	-4 494 393	-4 342 023
	Årets överskott	<u>129 607</u>	<u>523 977</u>

Not 3 Anställda och personalkostnader

	2010-12-31	2009-12-31
Antal anställda i FBF och Gustav		
Kvinnor	11	11
Män	4	4
Styrelsearvoden	84 800	77 575
Lön anställda FBF och Gustav	5 859 450	5 887 974
Sociala avgifter enligt lag och avtal	1 919 770	2 076 194
Pensionskostnader för anställda	851 733	762 150

Not 4 Inventarier	Gustav	FBF	2010-12-31	2009-12-31
Ing anskaffningsvärde			1 292 486	2 061 245
Årets anskaffning	138 097	30 600	168 697	94 516
Utrangering			-133 549	-863 275
Utgående anskaffningsvärde			<u>1 327 634</u>	<u>1 292 486</u>
Ingående ack avskrivningar			1 146 454	1 861 269
Korrigering avskrivning utrangering			-133 549	-863 275
Årets avskrivningar	105 504	86 944	192 448	148 460
Utg ack avskrivningar			<u>1 205 353</u>	<u>1 146 454</u>
Planenligt restvärde vid årets slut			122 280	146 032

Not 5 Kortfristiga placeringar	2010-12-31	2009-12-31
Räntefond FBF	3 008 459	2 985 282
Räntefond Gustav	2 676 646	2 656 010
Aktieindexobligationer FBF	2 000 000	2 000 000
Aktieindexobligationer Gustav	1 750 000	1 750 000
	<u>9 435 105</u>	<u>9 391 292</u>

Not 6 Likvida medel	2010-12-31	2009-12-31
Kassa	0	75
Nordea Bank plusgiro FBF	247 010	476 434
Nordea Bank, sparkonto FBF	501 904	
Nordea Bank plusgiro Gustav	34 217	780 177
Nordea Bank, sparkonto Gustav	1 002 575	
	<u>1 785 706</u>	<u>1 256 686</u>

Not 7 Datasamverkan Gustav	2010-12-31	2009-12-31
Ej förbrukade medel från tidigare år	4 935 232	4 411 255
Årets överskott	129 607	523 977
	<u>5 064 839</u>	<u>4 935 232</u>

Stockholm 2011-03-10

Åke Gustavsson, ordförande

Monica Stolpe-Nordin, vice ordförande

Leif Carlsson

Anders Castberger

Michael Ekdahl

Kerstin Enlund

Anders Gradin

Leif Kindblom

Rima Mouneimne

Annika Nilsson

Michel Wlodarczyk

Vår revisionsberättelse har avgivits 2011-03-11

Cecilia Palm

Anders Manheden

Mats Blomgren

Auktoriserad revisor

Örhlings Pricewaterhouse Coopers

Revisionsberättelse

Till förbundsstyrelsen i Folkbildningsförbundet

Org nr 802005-7157

Vi har granskat årsbokslutet och bokföringen samt styrelsens förvaltning i Folkbildningsförbundet för år 2010. Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen och för att bokföringslagen tillämpas vid upprättandet av årsbokslutet. Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet och förvaltningen på grundval av vår revision.

Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Det innebär att vi planerat och genomfört revisionen för att med hög men inte absolut säkerhet försäkra oss om att årsbokslutet inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I en revision ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma de betydelsefulla uppskattningar som styrelsen gjort när den upprättat årsbokslutet samt att utvärdera den samlade informationen i årsbokslutet. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i förbundet för att kunna bedöma om någon styrelseledamot har handlat i strid med bokföringslagen eller förbundets stadgar. Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för våra uttalanden nedan.

Årsbokslutet har upprättats i enlighet med bokföringslagen.

Styrelsens ledamöter har enligt vår bedömning inte handlat i strid med förbundets stadgar. Vi tillstyrker att förbundsstyrelsen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för förbundet och beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 11 mars 2011

Cecilia Palm

Anders Manheden

Mats Blomgren

Auktoriserad revisor

Öhrlings

PricewaterhouseCoopers

Folkbildningsförbundet är studieförbundens intresseorganisation och ska stärka folkbildningens idé och studieförbundens ställning i samhället.

Våra medlemsorganisationer 2010:

ABF Arbetarnas Bildningsförbund

Folkuniversitetet

Ibn Rushd

Kulturens Bildningsverksamhet

Medborgarskolan

NBV Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet

Sensus studieförbund

Studieförbundet Bilda

Studieförbundet Bilda

SV Studieförbundet Vuxenskolan

Folkbildnings-
studieförbundens
intresseorganisation **förbundet**

Wallingatan 38, 111 24 Stockholm

Telefon 08-402 01 50 Fax 08-402 01 59

fbf@studieforbunden.se www.studieforbunden.se